

Broj: 1 - 5/2026
Subotica, 25. veljače 2026. godine

Izvješće o poslovanju
Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata za 2025. godinu

Sadržaj

I. Uvodne napomene	3
Osnovni podaci o Zavodu	3
Kadrovska struktura	3
II. Programski okvir aktivnosti – sadržaji rada Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata tijekom 2025. godine	3
1. Znanstveno-istraživački program	3
1.1. Znanstvena istraživanja	4
1.2. Su/Organizacija i sudjelovanje u znanstvenim skupovima	4
1.3. Znanstveni kolokvij	6
1.4. (Su)Nakladnička djelatnost Zavoda u području znanosti	7
2. Kodifikacija i organiziranje arhivske građe u Zavodu, digitalizacija knjiga i periodičnih publikacija, izrada bibliografija i njihovo objavljivanje te sadržaji na Internetu	9
2. 1. Arhiviranje arhivske građe	9
2.2. Digitalizacija knjiga i periodike	9
2.3. Zavičajna knjižnica <i>Biblioteca Croatica</i>	10
2.4. Bibliografsko praćenje knjiške produkcije	11
2.5. Internetsko arhivsko gradivo	11
3. Nastavak institucionalizacije, organizacijsko koordiniranje i povezivanje akademske likovne i glazbene umjetnosti kao i književne scene te produkcija izložaba, koncerata i nastavak izlaženja časopisa za književnost i umjetnost <i>Nova riječ</i>	12
3. 1. Likovna scena	12
3.2. Glazbena scena	13
3.3. Književna scena	13
4. Produkcija novih i koordinacija postojećih kulturnih događaja Hrvata te njihova veća vidljivost	15
4.1. Dan Zavoda u Somboru	15
4.2. Projekt <i>Godine novog preporoda</i>	15
4.3. Prezentacija književnog stvaralaštva	17
4.4. Nagrade Zavoda	20
4.5. Promocija rada Zavoda i hrvatske kulture	20
5. Suradnja s drugim institucijama u Vojvodini/Srbiji, Hrvatskoj i Mađarskoj	21
5.1. Međunarodna suradnja	21
5.2. Suradnja s institucijama i udrugama u Republici Srbiji	23
5.3. Nastupi djelatnika Zavoda na manifestacijama i drugim prigodama	24
5.4. Posjet djelatnika i potpora Zavoda manifestacijama	25
5.5. Posjeti Zavodu	27
5.6. Potpore inicijativama	28
6. Rad na profiliranju i osnaživanju ljudskih resursa	28

I. Uvodne napomene

Osnovni podaci

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata (u daljnjem tekst: Zavod), osnovan 2008. godine, odlukom Izvršnog vijeća Autonomne Pokrajine Vojvodine i Hrvatskoga nacionalnog vijeća u Republici Srbiji, utemeljen je radi očuvanja, unaprjeđenja i razvoja kulture hrvatske manjinske zajednice u Vojvodini u svoj svojoj složenosti i pluralnosti. Temeljna programska misija Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata određena osnivačkim aktom podrazumijeva: rad na znanstvenim, stručnim, razvojnim i primijenjenim istraživanjima u području kulture, umjetnosti i znanosti vojvođanskih Hrvata, zatim rad u području bibliografije i arhivistike, menadžmentu i edukaciji u kulturi i, na kraju, u poticanju, organiziranju i priređivanju kulturne produkcije hrvatske manjinske zajednice u Vojvodini.

Programom predviđene aktivnosti tijekom 2025. godine, bile su u funkciji ostvarivanja tako definirane misije Zavoda, a sukladno već započetim aktivnostima Zavoda, zatim stanju i prilikama na kulturnoj sceni hrvatske zajednice u Vojvodini te raspoloživim resursima – od kadrovskih do financijskih, no najviše na temelju Programa rada ZKVH-a za 2025. Realizacija planiranih programa i kulturnih priredbi u 2025. godini tekla je prema planu, u svim područjima djelovanja.

Zavod je i u 2025. godini realizirao programe i projekte sukladne odlukama iz Statuta i odlukama osnivača. Izvješće o radu za 2025. godinu zasniva se na Planu i programu rada za 2025. godinu kao i Financijskom planu za 2025. godinu. Oba dokumenta su pozitivno ocijenjena i usvojena na sjednici Upravnog odbora Zavoda i na sjednicama osnivača Zavoda – Hrvatskoga nacionalnog vijeća u Republici Srbiji i Vlade Autonomne Pokrajine Vojvodine.

Kadrovska struktura

Zavod je u svom radu i tijekom 2025. godine inzistirao na takvim profesionalnim aktivnostima i kvalitetnim sadržajima putem kojih se na suvremen i kompetentan način nastojalo kako promovirati, poticati, čuvati, razvijati, usustavljivati i organizirati kulturno nasljeđe vojvođanskih Hrvata, tako i obavljati produkciju novih kulturnih događaja, raditi na znanstvenim istraživanjima i predstavljati suvremeno umjetničko stvaralaštvo. Dakle, nastavilo se, u kontekstu naše misije i u domeni vlastitih mogućnosti, prostor autoreprezentativnih praksi u kulturnom životu Hrvata u Vojvodini unapređivati, a prostor autorecepcije vlastitoga nasljeđa uvelike osnažiti.

Na ovako definiranim aktivnostima u Zavodu su tijekom 2025. godine radile četiri uposlene osobe: osim v. d. ravnatelja, kao imenovane osobe, aktivnosti je realiziralo još troje stručnih suradnika za kulturne programe i projekte te poslovno-administrativna tajnica.

II. Programski okvir aktivnosti – sadržaji rada Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata tijekom 2025. godine

1. Znanstveno-istraživački program

Aktivnosti u ovom programskom području bile su stalno prisutne u nekoliko različitih aspekata: istraživanje, prikupljanje građe, objava radova i publikacija. Istraživanja su se odvijala spram nekoliko segmenata društvenog života od značaja za povijest, sadašnjost i budućnost vojvođanskih Hrvata kao manjinske zajednice. Riječ je o istraživačkom radu u sljedećim društvenim i humanističkim znanostima: povijesti, etnologiji, kulturologiji, jezikoslovlju i likovnoj umjetnosti. Realizacija programa u ovome području odvijala se u nekoliko segmenata – od istraživanja do publiciranja. Tijekom 2025. godine neki su istraživački projekti privedeni kraju te su u vidu radova i objavljeni u *Godišnjaku za znanstvena istraživanja* ili u zbornicima radova, kao i u novim prezentacijama (audio snimke i film).

U okviru Zavoda tijekom godine kontinuirano traju istraživanja koja provode djelatnici i suradnici Zavoda.

1.1. Znanstvena istraživanja

Nastavljen proces nominacije nematerijalnog kulturnog nasljeđa Hrvata na nacionalnu listu u Srbiji – slamarstvo i dvoglasno pjevanje šokačkih Hrvatica iz Monoštora (tijekom 2025. godine)

Tijekom prethodnog izvještajnog razdoblja Zavod je nastavio znanstveno-istraživačke i stručne aktivnosti koje su u lipnju 2024. godine rezultirale pokretanjem nominacijskog postupka za dva elementa nematerijalnog kulturnog nasljeđa – *Stvaralaštvo u tehničarima slame* i *Dvoglasno pjevanje šokačkih Hrvatica iz Bačkog Monoštora*.

Za element *Stvaralaštvo u tehničarima slame*, Zavod je u listopadu 2024. primio odgovor nadležne Komisije u kojem je, na temelju stručne evaluacije, konstatirano da prijedlog ispunjava kriterije za upis na Nacionalnu listu nematerijalnog kulturnog nasljeđa Republike Srbije. U nastavku procesa Zavod je 2025. godine radio na ispunjavanju formalno-tehničkih zahtjeva za izradu dosjea, a prepravljene i dopunjene formular za slamarstvo dostavljen je Centru za nematerijalno kulturno nasljeđe i regionalnoj koordinatorici 12. studenoga.

Za element *Dvoglasno pjevanje šokačkih Hrvatica iz Bačkog Monoštora* Zavodu su 30. listopada dostavljene smjernice za dopunu i korekciju prijedloga kako bi se nastavilo s postupkom upisa ovog elementa na popis nematerijalnih kulturnih dobara Republike Srbije. Sukladno navedenom, Zavod je započeo proces dodatnog istraživanja te prikupljanja i uključivanja vanjskih suradnika stručnih u području etnomuzikologije, s ciljem unapređenja stručne razine nominacijskog formulara.

Savjetodavna i institucionalna podrška Zavoda samostalnih nominacija elemenata nematerijalne kulturne baštine

Zavod je pružio savjetodavnu i institucionalnu podršku i u samostalnim inicijativama nominacije elemenata nematerijalne kulturne baštine na Listu Republike Srbije. Tako je 27. lipnja Zavod dao pismo suglasnosti za upis elementa *Betlemaši* na Listu nematerijalnog kulturnog nasljeđa Republike Srbije, čiji je predlagatelj Hrvatska čitaonica *Fischer* iz Surčina, koja je samostalno pripremila i predala nominacijsku dokumentaciju Centru za nematerijalno kulturno nasljeđe Republike Srbije.

Tekstovi nastali istraživanjem materijalne kulturne baštine za kalendar za 2025. godinu na temu hrvatskih kipara

Zidni i stolni kalendar za 2025. godinu predstavlja djela hrvatskih kipara u javnom prostoru Republike Srbije, s naglaskom na zajedničku spomeničku materijalnu kulturnu baštinu i kulturna prožimanja hrvatske i srpske sredine. Uvrštena su djela Ivana Sabolića, Tome Rosandića, Rudolfa Valdeca, Petra Pallavicinija, Neste Orčića, Frane Kršinića, Ane Bešlić, Antuna Augustinčića, Ivana Meštrovića i Vanje Radauša, nastala većinom u razdoblju zajedničke države kroz javne i državne narudžbe, a prisutna u javnom prostoru gradova i sela u Srbiji. Kalendar je izrađen uz sudjelovanje Katarine Čeliković, Branimira Kopilovića i dizajnera Darka Vukovića.

Tekstovi uz kalendarske mjesece objavljuvani su tijekom 2025. godine za svaki mjesec na službenoj mrežnoj stranici Zavoda i u tjedniku *Hrvatska riječ*, a dodatno je objavljen intervju (*Popis materijalne baštine Hrvata u Srbiji*) s Branimirom Kopilovićem, jednim od ključnih suradnika na izradi kalendara, u kojem je bilo riječi i o izradi kataloga materijalne kulturne baštine Hrvata u Srbiji nakon kataloga nematerijalne baštine. U okviru projekta objavljeni su i tekstovi *Društveni kontekst podizanja spomenika caru Jovanu Nenadu u Subotici* u časopisu *Nova riječ* te *Materijalna kulturna baština Hrvata u Srbiji – osnovni pregled* u časopisu *Godišnjak za znanstvena istraživanja*.

1.2. Su/Organizacija i sudjelovanje u znanstvenim skupovima

Suorganizacija i sudjelovanje na Međunarodnom okruglom stolu (MOS) (Osijek, Vinkovci, 9. i 10. svibnja)

Udruga *Šokačka grana* iz Osijeka organizirala je XX. međunarodni okrugli stol *Urbani Šokci* na temu *Svatovski običaji u tradicijskoj kulturi Šokaca i Bunjevaca* 9. i 10. svibnja u Osijeku i Vinkovcima. Skup je organiziran u suradnji sa Zavodom za kulturu vojvođanskih Hrvata (Subotica),

Znanstvenim zavodom Hrvata u Mađarskoj te Vinkovačkim šokačkim rodovima. Na dvodnevnom skupu je u ime Zavoda sudjelovalo 10 izlagača. U Osijeku su izloženi radovi Stanke Čoban (*Svatovi u Baču*), Senke Davčik (*Samo da i naša jednom bude snaša, jer svaka mlada cura sanja da se uda – uloga snaše u svadbenim običajima bunjevačkih Hrvata*), Milice Simičić (*Uloga košuljara u svatovima iz Berega: etnoškolski i etnomuzikološki osvrt*), Sonje Periškić Pejak (*Ko jide velikom kašikom u ovi svatova – svatovske uloge u Monoštoru sredinom 20. stoljeća*), Anite Đipanov Marijanović (*Plemenita zemlja – tradicijski gastronomski svatovski specijaliteti šokačkih Hrvatica u Monoštoru*), Milorada Stojnića (*Mlada piva, mlada i dariva – svatovsko darivanje bereških Šokaca*) te Vlatka Krizmanića (*Svatovske šokačke torte i šetemenji*), a jedna od moderatorica prvog dana bila je Senka Davčik. Drugoga dana u Vinkovcima predstavljani su radovi Ivica Dulića (*Vinčani vinci i perlice od voska – prikaz svadbenih ukrasa bunjevačkih Hrvata*), Tamare Štricki Seg (*Svadbene pisme Bunjevaca*) te Zlate Vasiljević (*Svadbeni običaji darivanja kod somborskih Hrvata Bunjevaca*), pri čemu je Zlata Vasiljević bila jedna od moderatorica drugog dana skupa.

Organizacija i sudjelovanje na znanstveno-stručnom skupu u okviru programa Dani hrvatske knjige i riječi – Dani Balinta Vujkova (24. i 25. listopada)

U Subotici je 24. i 25. listopada, u okviru programa *Dani hrvatske knjige i riječi – Dani Balinta Vujkova*, održan Međunarodni znanstveno-stručni skup na kojem je sudjelovalo tridesetak izlagača iz Srbije, Hrvatske, Mađarske, Bosne i Hercegovine i Austrije. Središnja tema prvoga dana bila je obilježavanje 1100. obljetnice Hrvatskog Kraljevstva, promatrane iz perspektive povijesti, politike, prava, kulture i obrazovanja, dok su pojedini radovi bili posvećeni djelu i značaju istaknutih ličnosti poput Balinta Vujkova, Josipa Vukovića Đide, Adama Zrinskog, Marijana Jaića i Josipa Gunčevića. U ime Zavoda izlaganje je održao Branimir Kopilović na temu *Hrvatski umjetnici u zbirci Narodne skupštine Republike Srbije*, koji je ujedno bio jedan od moderatora drugoga dana skupa, kada su predstavljani radovi iz područja književnosti, umjetnosti i kulturne povijesti. Znanstveno-stručni skup organizirali su Hrvatska čitaonica Subotica, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj, *Šokačka grana* Osijek i Gradska knjižnica Subotica.

Organizacija i sudjelovanje na Znanstveno-stručnom skupu „Šokačka rič“ u Monoštoru (7. i 8. studenoga)

U Monoštoru je 7. i 8. studenoga održan XXIII. Međunarodni znanstveno-stručni skup *Šokačka rič*, čija je središnja tema bila *Govori slavonskoga dijalekta zapadnobačkog Podunavlja*, a koji je prvi put održan u Republici Srbiji. Skup je organiziran u okviru znanstvene, književne i kulturne manifestacije *Šokačka rič*, a Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata sudjelovao je kao suorganizator, uz Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta *Josipa Jurja Strossmayera* u Osijeku, ZAKUD *Vinkovci*, Hrvatsko nacionalno vijeće u Srbiji, KUDH *Bodrog* iz Monoštora i Osnovnu školu *22. oktobar* iz Monoštora. U ime Zavoda izlaganje je imala stručna suradnica Senka Davčik na temu *Nematerijalna kulturna baština šokačkih Hrvata u zapadnobačkom Podunavlju*, a ujedno je moderirala jednu tematsku cjelinu izlaganja. U znanstvenom dijelu skupa predstavljani su radovi posvećeni analizi šokačkih govora u književnosti, usmenoj i nematerijalnoj baštini. Skup je dodatno obogaćen programom *Štokavčiči*, drugoga dana skupa, u kojem su sudjelovali učenici osnovnih i srednjih škola iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Srbije, čime je naglašena važnost prijenosa i očuvanja šokačke riječi među djecom i mladima.

Sudjelovanje u radu znanstveno-stručnih i sličnih skupova

Sudjelovanje na konferenciji o zaštiti nacionalnih manjina (21. ožujka)

U Zagrebu je 21. ožujka u Hrvatskom novinarskom domu održana konferencija pod nazivom *Nacionalni sustavi zaštite hrvatske nacionalne manjine u Srbiji i srpske nacionalne manjine u Hrvatskoj*. Konferenciju je organizirala Zajednica protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata s ciljem poticanja dijaloga, razmjene iskustava i usporedbe nacionalnih sustava zaštite manjina u Hrvatskoj i Srbiji. U radu konferencije sudjelovala je vanjska suradnica Zavoda Katarina Čeliković s temom o radu Zavoda i očuvanju višestoljetne kulturne baštinu Hrvata u Srbiji, a govorila je i o važnosti očuvanja jezika, materijalne baštine i kulturnih udruga uključujući izazove u osiguravanju infrastrukture i financiranja kulturnih aktivnosti manjine.

Sudjelovanje na okruglom stolu o zavičajnim fondovima u Požegi (12. rujna)

U Gradskoj knjižnici Požega 12. rujna održan je 6. okrugli stol *Zavičajni fondovi i zbirke u knjižnicama panonskog prostora*. Na skupu je sudjelovala stručna suradnica Zavoda Katarina Čeliković s izlaganjem *Vrste usluga Zavičajne knjižnice Biblioteca Croatica Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata*, pri čemu je govorila o digitalizaciji knjižne građe, nabavi arhivske i muzejske građe, izradi bibliografija, suvremenoj prezentaciji knjiga i periodike, književnim nagradama te topoteci Baština Hrvata u Srbiji. Predstavljen je i online pristup knjižnom fondu od 2025. godine te aktivnosti poticanja čitanja kroz male slobodne knjižnice. Skup su organizirali Društvo knjižničara Slavonije, Baranje i Srijema, Komisija za zavičajne zbirke Hrvatskoga knjižničarskog društva, Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek i Gradska knjižnica Požega, a okupio je stručnjake iz knjižničarske, muzejske, arhivske i akademske zajednice iz Hrvatske i inozemstva.

Sudjelovanje na konferenciji Modernizam u Bačkoj (20. listopada)

U suradnji Gradskog muzeja Subotica i Muzeja *Türr István* iz Baje, u okviru *Interreg VI-A IPA* prekograničnog programa Mađarska – Srbija, u okviru projekta *Modernizam u Bačkoj - Timsum2*, Gradski muzej Subotica priredio je 20. listopada međunarodnu znanstvenu konferenciju u Subotici u prostorijama muzeja gdje su prisutni imali priliku pogledati i tematsku izložbu posvećenu Józsefu Pechánu, jednom od najznačajnijih modernističkih slikara iz Bačke. Na konferenciji je sudjelovao i Branimir Kopilović, stručni suradnik Zavoda, s izlaganjem na temu *Pallavicinijev spomenik u Subotici kao manifest modernizma*. – koja propituje uvjete koji su doveli do podizanja spomenika caru Jovanu Nenadu u Subotici 1927. godine, kao i tadašnju društvenu situaciju te umjetničke aspekte ovoga rada, inače djela Petra Pallavicinija, beogradskog kipara podrijetlom iz Dalmacije.

Sudjelovanje na 30. Forumu hrvatske nacionalne manjine u Zagrebu (5. prosinca)

Jubilarni 30. Forum hrvatske nacionalne manjine, održan je 5. prosinca 2025. u Zagrebu, posvećen temi *Knjižnice i društvene mreže hrvatske manjine u europskome susjedstvu*. V. d. ravnatelja Zavoda Josip Bako održao je predavanje pod naslovom *Djelatnost knjižnice Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata u digitalnom dobu*, istaknuvši kombinaciju klasičnih i digitaliziranih zbirki te platformu topoteka *Baština Hrvata u Srbiji*.

Objava radova

O suvremenoj hrvatskoj književnosti za djecu u Vojvodini u zborniku 27. đakovačkih susreta književnih kritičara (20. i 21. lipnja)

Tradicionalni, 27. po redu Đakovački susreti književnih kritičara, objavili su zbornik radova u kojem su Prilozi s Okruglog stola 26. Đakovačkih susreta hrvatskih književnih kritičara. U zborniku je objavljen i rad ravnateljice Zavoda Katarine Čeliković *Suvremena književnost za djecu (i mlade) na hrvatskom jeziku u Vojvodini izvan očiju književne kritike* (str. 43-50) u kojem se predstavlja (pre)malo poznat segment književnosti za djecu.

1.3. Znanstveni kolokviji

72. Znanstveni kolokvij u Zemunu (18. veljače)

Zavod je započeo je novi veliki projekt, istraživanje i popis materijalne kulturne baštine Hrvata u Srbiji. To je bila tema 72. znanstvenog kolokvija u Zemunu, u dvorani Župe Uznesenja Blažene Djevice Marije. Predavač je bio stručni suradnik u Zavodu, diplomirani povjesničar umjetnosti Branimir Kopilović, dok je uvodnu riječ imala tadašnja ravnateljica Zavoda Katarina Čeliković.

73. Znanstveni kolokvij u Tavankutu (21. veljače)

Kolokvij pod naslovom *Breždiranje baštine hrvatske manjinske zajednice u Vojvodini u svrhu razvoja kulturne turističke rute* održan je u Galeriji Prve kolonije naive u tehničarima u Tavankutu. Predavanje je održao povjesničar Marko Raič s Instituta za razvoj i međunarodne odnose u Zagrebu, dok su predstavnici udruga iz Subotice, Tavankuta, Monoštor, Lemeša te Departmana za geografiju,

turizam i hotelijerstvo PMF-a iz Novog Sada govorili o mogućnostima i izazovima razvoja turističke priče temeljene na materijalnoj i nematerijalnoj kulturnoj baštini, a sve u cilju izrade rada koji bi ispratilo mogućnosti brendiranja i kreiranja manjinskih kulturno-turističkih ruta.

74. Znanstveni kolokvij u Starčevu (9. travnja)

Zavod je u Starčevu, u suradnji s Udrugom banatskih Hrvata – podružnica Starčevo, organizirao znanstveni kolokvij pod nazivom *Materijalna kulturna baština Hrvata u Srbiji, s osvrtom na Banat*. Predavanje je održao stručni suradnik Zavoda i povjesničar umjetnosti Branimir Kopilović, a kolokvij je označio početak rada na izradi registra materijalne kulturne baštine Hrvata u Srbiji.

75. Znanstveni kolokvij u Srijemskoj Mitrovici (4. lipnja)

Znanstveni kolokvij na temu *Materijalna kulturna baština Hrvata u Srbiji, s osvrtom na Srijem* održan je u Srijemskoj Mitrovici. Kolokvij je organiziran u suradnji sa Srijemskom biskupijom. Predavač je bio stručni suradnik u Zavodu Branimir Kopilović, povjesničar umjetnosti.

76. Znanstveni kolokvij u Starčevu (25. studenoga)

Zavod je u suradnji s Udrugom banatskih Hrvata priredio znanstveni kolokvij u Starčevu u Galeriji *Boem* u sklopu starčevačkog Doma kulture 29. novembar. Branimir Kopilović, stručni suradnik u Zavodu, predstavio je dva recentna izdanja koja tematiziraju banatske Hrvate – zbornik radova *Hrvati u Boki* te *Zapise Stevana Ilijevića iz Boke*. U predavanju etnologa Dalibora Mergela pod nazivom *Život i djelo Miše Brajca, vođe seljačkog pokreta u Banatu*, obrađen je život i rad ovog istaknutog starčevačkog društvenog i političkog djelatnika prigodom 125. obljetnice njegovog rođenja i u sklopu projekta *Godine novog preporoda*. Kolokvij je zatvorio Nikola Pavlič iz Udruge banatskih Hrvata.

77. Znanstveni kolokvij u Sonti (28. studenoga)

Znanstveni kolokvij na temu *Nematerijalna kulturna baština zapadnobačkog Podunavlja: očuvanje, mogućnosti i perspektive* Zavod je organizirao u Sonti o kojoj je govorila etnologinja i stručna suradnica za kulturne projekte i programe u Zavodu Senka Davčik. Ona je predstavila elemente koji su sustavno dokumentirani u Zavodovom katalogu *Živa Baština: nematerijalna kulturna baština Hrvata u Srbiji*. Domaćin kolokvija bila je KPZH *Šokadija*, a kolokvij je održan u njihovoj *Šokačkoj kući*.

1.4. (Su)Nakladnička djelatnost Zavoda u području znanosti

Zavod sustavno gradi korpus pisane riječi kroz strateški pristup nakladničkoj djelatnosti objavljujući dvije periodične publikacije te znanstvene, stručne i književne radove o Hrvatima u Vojvodini, Republici Srbiji. Na taj način čini dostupnim široj javnosti rezultate istraživanja te aktualnu časopisnu produkciju. Prvi segment naklade odnosi se na znanost i aktivnosti vezane uz obljetnice hrvatskih velikana u području znanosti. Zavod na taj način osigurava vidljivost i opstanak kulturne baštine vojvodanskih Hrvata.

Osim periodičnih i monografskih publikacija, Zavod svake godine izrađuje te u suradnji s hrvatskim institucijama objavljuje zidni i stolni kalendar za narednu godinu. Novost u nakladi je društvena igra PUZZLE kojima se promovira nematerijalna kulturna i likovna baština.

Periodična publikacija

1. *Godišnjak za znanstvena istraživanja Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata broj 16* za 2024. godinu na 272 stranice donosi sedam znanstvenih i stručnih radnji koje tematiziraju neke od aspekata kulturnog života Hrvata u Vojvodini, bilo u povijesti ili sadašnjosti.

Sadržaj *Godišnjaka* podijeljen je u pet tematskih cjelina te dodatke.

U prvoj cjelini *Povijesne znanosti – prostor, procesi, događaji* Iván Márk Erdei potpisuje rad *Rano djetinjstvo Adama Zrinskog (1662. – 1671.)* (str. 9-36), a stalni suradnik Ladislav Heka autor je radnje *Josip Čekonić (Csekonics), general i najbogatiji Mađar. 'Nisam ti ja barun Čekonić!'* (str. 37-59). O aktualnoj temi u godini kada se obilježava 1100. obljetnica Hrvatskoga Kraljevstva Stevan

Mačković piše *O dvjema proslavama tisućugodišnjice Hrvatskog Kraljevstva 1925. u Subotici* (str. 61-73). *Znanost u zavičaju* druga je cjelina u kojoj Ivan Gutman u tekstu *Balada o somborskom indeksu* donosi osnovne činjenice o otkriću somborskog indeksa te podatke o svjetskoj rasprostranjenosti znanstvenih istraživanja ovog indeksa (str. 77-83). U trećoj cjelini *Povijesna građa* Vladimir Nimčević u radu *List Politika o Bunjevcima 1922. – 1928.* donosi neke od karakterističnih vijesti u navedenom razdoblju koje se može nazvati i razdobljem Vidovdansko-ustava, jer su u sjeni tog ustava svi narodi Kraljevine SHS „ostvarivali“ svoja prava, bilježili političke uspjehe i poraze (str. 87-106). U cjelini *Kulturno-umjetničke prakse* nalazimo tekst Branimira Kopilovića *Materijalna kulturna baština Hrvata u Srbiji – osnovni pregled* (str. 109-129) te tekst Miroslava Stantića *Glazbeni profil Stanislava Prepreka (1900. – 1982.) o 125. obljetnici rođenja – pregled stvaralaštva* (str. 131-150). U petom dijelu *Godišnjaka* (str. 153-179) nalazi se petnaest prikaza znanstvenih i publicističkih djela objavljenih unutar hrvatskog manjinskog prostora u R. Srbiji tijekom prethodne dvije godine.

Zavod je tijekom 2025. bio **(su)nakladnikom** sljedećih monografskih publikacija:

1. *Hrvati u Boki - Zbornik radova sa znanstveno-stručnoga skupa*, uredio Vladimir Čavrak, Subotica : Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, 221 str.
2. Milana Černelić, Tamara Štricki Seg: *Bunjevačke kraljice : duhovski običaj bunjevačkih Hrvata*, Subotica : Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, 207 str.
3. Stevan Ilijević: *Zapisi Stevana Ilijevića iz Boke*, urednici Ljubiša Večanski i Ivana Olujić, Subotica : Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, 89 str.
4. Antun Gustav Matoš: *Putovanja i dojmovi*, priredio Mirko Čurić, Osijek : Društvo hrvatskih književnika, Ogranak slavonsko-baranjsko-srijemski, Subotica : Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, Mostar : Društvo hrvatskih književnika Herceg Bosne, 119 str.
5. Antun Gustav Matoš: *AGM kao nadahnuće II – Izbor kratkih priča nadahnutih životom i djelom Antuna Gustava Matoša prigodom 151. obljetnice rođenja i 110. obljetnice smrti*, urednici Mirko Čurić i Katarina Čeliković, Subotica : Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata; Osijek : Društvo hrvatskih književnika, Ogranak slavonsko-baranjsko-srijemski; Općina Tovarnik, 138 str.
6. *Stanislav Preprek (1900. – 1982.): skladatelj, orguljaš, zborovođa, književnik, knjižničar*, priredili Klara Dulić Ševčić i Darko Vuković, Subotica : Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, 23 str. /prigodna brošura/
7. *Otisak misli – Izložba ilustracija iz izdanja časopisa za književnost i umjetnost Nova riječ*, priredili Branimir Kopilović i Darko Vuković, Subotica : Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, 16 str. /prigodna brošura/
8. *1100. obljetnica Hrvatskoga Kraljevstva (925. – 2025.) – Tragom milenijske proslave u Bačkoj i Srijemu*, priredili Katarina Čeliković i Darko Vuković, Subotica : Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, 16 str. /prigodna brošura/
9. *Tragovi hrvatskih kipara u Srbiji*, priredili Branimir Kopilović i Darko Vuković, Subotica : Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, 24 str. /prigodna brošura/

10. Zidni i stolni kalendar za 2026. godinu

Osim monografskih publikacija, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata sudjelovao je u izradi **zidnog i stolnog kalendara za 2026. godinu** na temu *Tragovi hrvatskih arhitekata u Srbiji*, koji su zajednički objavili Zavod, NIU *Hrvatska riječ* i Hrvatsko nacionalno vijeće, a na njihovoj izradi sudjelovali su Branimir Kopilović, stručni suradnik Zavoda, i dizajner Darko Vuković. Kalendar donosi pregled doprinosa hrvatskih arhitekata i graditelja iz Hrvatske te pripadnika hrvatske manjine u Srbiji razvoju arhitekture Srbije od kraja 19. stoljeća do 1970-ih godina, s posebnim naglaskom na Beograd i Vojvodinu, obuhvaćajući razdoblja od historicizma i ranog modernizma do internacionalnog stila moderne arhitekture. U kalendar su uvršteni radovi Titusa Mačkovića, Hermanna Bolléa, Janka Holjca, Viktora Kovačića, Huga Erlicha, Pavla Horvata, Franje Katinčića, Viktora Axmanna, Frana Funtaka, Stjepana Podhorskog, Baltazara Bolte Dulića, Blaža Misite-Katušića, Jurja Denzlera, Dionisa Sunka, Branka Bona, Milana Grakalića, Vladimira Potočnjaka, Zlatka Neumanna, Dragice Perak, Antuna Ulricha, Kazimira Ostrogovića, Ive Kurtovića i Ivana Ive

Vitića, a uz katolički kalendar označeni su i svi blagdani i praznici koji se obilježavaju u Srbiji i Hrvatskoj, kao i praznici hrvatske zajednice u Srbiji.

11. Društvena igra – PUZZLE *Složi puzzle i upoznaj baštinu!*

Prvu društvenu igru u hrvatskoj zajednici kojom se promovira nematerijalna kulturna baština u vidu puzzle objavili su u listopadu 2025. godine Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i *Hrvatska čitaonica* Subotica u povodu 24. *Dana hrvatske knjige i riječi – dana Balinta Vujkova*. Puzzle, odnosno slagalica pod naslovom *Složi puzzle i upoznaj baštinu!* nudi tri slike naivne slikarice Čilike Dulić Kasibe iz Subotice na kojima su prikazani običaji bunjevačkih kraljica, polivača i vršidbe – dužijance. Prva dva običaja imaju 96, a treći 24 elementa, a u kutiji nalazi se i prateće pojašnjenje običaja sa slikama koje će igrače voditi u njihovu slaganju. Nakladnici preko QR koda vode igrače na mrežnu stranicu Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, na Registar nematerijalne kulturne baštine gdje se mogu upoznati sa živom baštinom i živim praksama.

2. Kodifikacija i organiziranje arhivske građe u Zavodu, digitalizacija knjiga i periodičnih publikacija, izrada bibliografija i njihovo objavljivanje te sadržaji na Internetu

2.1. Arhiviranje arhivske građe

Zavod je i u 2025. godini u svom radu slijedio ranije utvrđeno stanje arhivske građe Hrvata u Vojvodini, čiji je velik dio, značajan za mjesnu povijest vojvođanskih Hrvata, već pohranjen u postojećim arhivima čiji su osnivači lokalne samouprave ili pojedine državne ili kulturne institucije u Vojvodini/Srbiji, Hrvatskoj, Mađarskoj, Austriji, Italiji... Postoje i ustrojeni arhivi pri Katoličkoj Crkvi i njezinim pojedinim institucijama, a vjerojatno i svako kulturno društvo ima neku svoju arhivu. Također postoji neveliki broj i privatnih arhiva. Stoga je odlučeno da će, za početak, temelj arhivske građe Zavoda činiti pisani i drugi materijalni tragovi iz suvremenosti koji su od značaja za hrvatsku zajednicu u Vojvodini. Nju smo 2009. počeli, a 2025. nastavili sustavno prikupljati i arhivski pohranjivati u Zavodu.

I 2025. godine je vanjski suradnik Zavoda, master povijesti Vladimir Nimčević provodio istraživanje, prikupljanje i objavljivanje arhivskog gradiva. Prikupljena građa se objavljuje u tjedniku *Hrvatska riječ* te u nekoliko zbornika i časopisa u Hrvatskoj i Srbiji.

2.2. Digitalizacija knjiga i periodike

Kapitalni projekt *Digitalizacija hrvatske kulturne baštine u Vojvodini* Zavod je pokrenuo 2016. godine. Digitalizacija arhivske, knjižnične i muzejske građe Hrvata u Vojvodini i izgradnja digitalne zbirke je dugogodišnji razvojni projekt koji će omogućiti veću dostupnost građe za buduća istraživanja i publiciranje tako stečenih znanja o hrvatskoj zajednici u Vojvodini. Zavod je tijekom 2025. godine uspio digitalizirati sadržaje koji će pomoći istraživačima u njihovoj većoj dostupnosti. Projekt digitalizacije odvija se uz potporu Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Digitalizacija knjižne građe tijekom godine – dostupno na mrežnoj stranici Zavoda www.zkvh.org.rs u dijelu *Digitalizirana baština – knjige – notna građa*

Zavod je tijekom 2025. godine posvetio veću pozornost objavi notne građe te periodičnih publikacija budući da je digitalizacija vezana i uz Godinu novog preporoda što upućuje na glazbene stvaratelje, ali i druge forme kao što su narodna kola.

1. Lajčo Budanović: *Put križa* i *Mala Slava Božja: napivi za pisme*

U travnju je Zavod digitalizirao i učinio dostupnim dva djela Lajče Budanovića – *Put križa* i *Malu Slavu Božju: Napivi za pisme* – s ciljem očuvanja i dostupnosti vrijedne sakralne i glazbene

baštine bunjevačkih Hrvata. *Put križa*, zapisan prema starom bunjevačkom napjevu kako ga je zapamtila Đula Milodanović, prethodno je obnovljen te izveden u crkvama sv. Roka i sv. Jurja 2012. i 2013. godine, dok je *Mala Slava Božja* zbirka od 115 napjeva za pjesme koju je Budanović, kao svećenik, ručno napisao i potom umnožio za potrebe naroda. Osim glazbene i liturgijske vrijednosti, djelo ima iznimnu jezičnu važnost jer je Budanović svjesno koristio bunjevački ikavski govor, želeći vjernicima približiti tekstove na jeziku kojim su se svakodnevno služili.

2. Zbirka narodnih igara i kola iz Bačke

Zbirka narodnih igara i kola iz Bačke koja sadrži 55 naslova kola i igara. Zabilježena su kola i igre koje su se plesale (23 naslova), ali i kola koja su bila samo za instrumentalnu izvedbu tamburaškog orkestra (23 naslova). Zbirka se nalazi u Bunjevačko-šokačkoj knjižnici *Ivan Kujundžić* pri Katoličkom društvu *Ivan Antunović* u Subotici, a prikupio ju je i sačuvao profesor Bela Gabrić uz pomoć Miloša G. Pilića, koji je sve notne zapise i aranžmane harmonizirao te priredio za tamburaški orkestar.

3. Notna građa Stanislava Prepreka

Zbirka sadrži dvadeset i pet naslova, Preprekovih kompozicija za mise, suite, zborove, glasovir, dječji zbor te poeme na stihove odabranih pjesnika. Većina digitaliziranog materijala potječe iz osobnog arhiva muzikologa Miroslava Stantića, zborovođe i orguljaša u katedrali Svete Terezije Avilske u Subotici kao i iz arhiva Nele Skenderović, glazbenice i spisateljice iz Subotice.

4. Godišnjak za znanstvena istraživanja br. 15

Objava sadržaja *Godišnjaka za znanstvena istraživanja* Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata redovito slijedi nakon objave novog broja, a za onaj prethodni. Ova je praksa nastavljena i objavom sadržaja 15. broja *Godišnjaka* koji su sada dostupni i na mrežnoj stranici ZKVH-a.

5. Časopis za književnost i umjetnost *Nova riječ* broj 1-2 za 2024. godinu

6. *Revija Dužijanica* br. 13

2.3. Zavičajna knjižnica *Biblioteca Croatica*

U Zavičajnoj knjižnici *Biblioteca Croatica* Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata tijekom 2025. godine nastavljeno je prikupljanje monografskih i periodičnih publikacija kao i uvezivanje zavičajne periodične građe. To je specijalna zavičajna knjižnica smještena u prostorijama Zavoda, koja sustavno prikuplja i nadopunjuje monografsku i periodičnu građu. Nakon uspješno provedenog funkcionalnog uređenja i proširenja prostora s novim policama, tijekom 2023. godine provedena je inventarizacija i revizija knjižnog fonda, čime je fond postao dostupan korisnicima. U suradnji s varaždinskim poduzećem *Point* knjižni je fond obrađen i inventariziran u programu Metelwin, koji od siječnja omogućuje pregled i pretragu kataloga, a prilagođen je i slijepim i slabovidnim osobama. U katalogu se trenutno nalazi 1182 naslova obuhvaćena u 2323 sveska. Publikacije su dostupne za rad i čitanje zainteresiranim pojedincima i institucijama u prostorijama knjižnice.

Zavod je nastavio razmjenu svojih časopisa s institucijama i pojedincima u Hrvatskoj, Mađarskoj i BiH.

Zavod redovito šalje svoje publikacije u Biblioteku Matice srpske kao obvezni primjerak. Redovito se daruju knjige i časopisi za potrebe institucija i hrvatskih udruga prigodom različitih manifestacija ili za druge prigode.

Postavljene i otvorene tri Male slobodne knjižnice

Zavod za kulturu vojvodanskih Hrvata započeo je tijekom 2025. godine projekt pod nazivom *Male slobodne knjižnice* u svrhu poticanja čitanja. Knjižnica je zamišljena kao mjesto na kojem zainteresirani prolaznik može besplatno i bez evidencije uzeti knjigu, pročitati je i potom vratiti ili zadržati. Također, mjesto je to gdje građani mogu ostaviti svoje knjige i časopise, čime se želi poticati i razmjena publikacija. Zavod je dao izraditi kućice za knjižnice koje imaju svoj prepoznatljiv izgled i logo Zavoda te imaju svoje ime, ovisno o mjestu u kojem se nalaze. Svaka Mala slobodna knjižnica ima svog čuvara s kojim Zavod komunicira i skrbi o popunjavanju knjižnice knjigama.

Mala slobodna knjižnica „Matoš“ u Plavni

Prva Mala slobodna knjižnica pod imenom „Matoš“ otvorena je 31. svibnja u Plavni u okviru manifestacije *9. Dani Antuna Gustava Matoša*. Zavod je financirao izradu drvene kućice za knjige, osigurao popunjavanje knjižnice naslovima većinom hrvatskih nakladnika iz Republike Srbije i redovito će, u suradnji s mjesnom udrugom HKUPD „Matoš“ skrbiti o popunjavanju ove knjižnice.

Mala slobodna knjižnica dvorišnim vratima Zavoda

Druga Mala slobodna knjižnica pod nazivom *Uzmi – čitaj!* otvorena je 24. lipnja u okviru dvorišnog ulaza u Zavod. Knjižnicu su svečano otvorili v. d. ravnatelj Zavoda Josip Bako i bivša ravnateljica Zavoda Katarina Čeliković.

Mala slobodna knjižnica „Fischer“ u Surčinu

Treća Mala slobodna knjižnica nosi ime „Fischer“, a otvorena je 30. kolovoza u Surčinu u okviru obilježavanja obljetnice rada Hrvatske čitaonice *Fischer*. Knjižnicu su otvorile Katarina Čeliković, u ime Zavoda, i Katica Naglić, predsjednica udruge *Fischer*.

2.4. Bibliografsko praćenje knjiške produkcije

Zavod tijekom godine prati godišnju knjišku produkciju Hrvata u Srbiji te ju predstavlja u okviru *Dana hrvatske knjige i riječi – dana Balinta Vujkova*. Za prethodnu godinu bibliografsku analizu sačinio je suradnik Zavoda Davor Bašić Palković. Rad je objavljen u časopisu *Nova riječ* i u kalendaru *Subotička Danica* za 2026. godinu.

2.5. Internetsko arhivsko gradivo

Zavodov internetski portal

Sadržaj internetskog portala Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata (www.zkvh.org.rs) redovito je punjen aktualnim informacijama, od najava događanja, aktivnosti Zavoda, sve do objava vijesti iz kulture hrvatske zajednice. Redovito su ažurirani i podatci o hrvatskim udrugama kulture, manifestacijama, nakladi. Iznimno važne rubrike o povijesti, materijalnoj i nematerijalnoj kulturnoj baštini također imaju svoje godišnje popunjavanje i vrlo su posjećene.

Važan segment u arhiviranju gradiva je digitalizirana baština koja nudi obilje građe.

Portal nudi i pregled svih petnaest brojeva *Godišnjaka za znanstvena istraživanja ZKVH-a*, a tekstovi iz *Godišnjaka* grupirani su po znanstvenim disciplinama.

Od 2022. godine dostupan je i Časopis za književnost i umjetnost *Nova riječ*, godišta od 2013. do 2024. godine.

YouTube kanal Zavoda

Zavod objavljuje sadržaje na svom YouTube kanalu te nudi brojne sadržaje, od snimaka festivala i razgovora s osobama iz svijeta kulture, do virtualnih izložaba.

– Golubinačke mačkare 2024. godine – promotivni film o ovoj pokladnoj manifestaciji, u kraćoj i duljoj verziji, snimatelj i montažer filma je Srđan Simijanović. Golubinačke mačkare, poznate i kao *Premundureni dani*, dugi niz godina organizira HKPD *Tomislav* iz Golubinaca, a Zavod ih je uvrstio u Registar nematerijalne kulturne baštine u okviru projekta *Živa baština Hrvata u Srbiji*. (objavljeno u veljači)

– Kraljičke pisme – lista audio-video notnih zapisa, koja omogućuje slušanje i praćenje melodija kraljičkih pjesama bunjevačkih Hrvata uz notne zapise i tekstove, a koja prati knjigu *Bunjevačke kraljice: duhovski običaj bunjevačkih Hrvata*, tiskanu u nakladi Zavoda 2025. godine. Snimci su nastali tijekom terenskih istraživanja etnomuzikologinje Tamare Štricki Seg, provedenih u okviru njezina diplomskog rada na Akademiji umjetnosti u Novom Sadu, pri čemu većina zapisa potječe iz 2011. i 2012. godine, uz pojedine starije snimke iz 1966. i 2008. godine.

– Kratki dokumentarni film „Bunjevačke kraljice“ – objavljen povodom Međunarodnog dana nematerijalne kulturne baštine (17. listopada). Kratki etnografski dokumentarni film o bunjevačkim kraljicama, duhovskom običaju bunjevačkih Hrvata u Bačkoj, kojim se kroz pjesmu, nošnju i obredni ophod prikazuje kontinuitet njihove vjerske, kulturne i identitetske baštine. Film je snimio i montirao Srđan Simijanović u produkciji Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, a tekst narativnog dijela i arhivske materijale pripremila je Senka Davčik. Cjelina je realizirana u skladu s načelima

UNESCO-ove Konvencije o očuvanju nematerijalne kulturne baštine iz 2003. godine, u povodu dana koji je UNESCO službeno proglasio 2023. godine.

- Kratki dokumentarni film o 15 godina djelovanja Zavoda
- Videozapis svečane akademije održane u povodu 15. obljetnice rada uz prateći kratki spot
- Snimka obilježavanja Dana Zavoda u Somboru 2025. godine uz kratki spot
- Video zapis predstavljanja knjige *Bunjevačke kraljice*, održanog u lipnju u HKC-u *Bunjevačko kolo*.

Topoteka Baština Hrvata u Srbiji

Zavod je obogatio digitalnu platformu *Topoteka Baština Hrvata u Srbiji* novom cjelinom arhivske građe. Platforma, pokrenuta 2019. godine u suradnji s Međunarodnim centrom za arhivska istraživanja ICARUS, sada sadrži više od 70 starih obiteljskih fotografija, razglednica i dokumenata iz ostavštine Stanke Čoban iz Bača. Građa, koja obuhvaća razdoblje od početka 20. stoljeća do ranih osamdesetih, pruža uvid u svakodnevni i svečani život šokačke zajednice, uključujući običaje, rad u polju, proslave i zimske aktivnosti.

3. Nastavak institucionalizacije, organizacijsko koordiniranje i povezivanje akademske likovne i glazbene umjetnosti kao i književne scene, te produkcija izložaba, koncerata i nastavak izlaženja časopisa za književnost i umjetnost *Nova riječ*

3.1. Likovna scena

Nabavljena slika Stipana Šabića za likovni fundus Zavoda

U sklopu svojih redovitih aktivnosti na formiranju likovnog fundusa Zavod je pribavio umjetničku sliku pod nazivom *Impresija* glasovitog likovnog umjetnika i pedagoga Stipana Šabića (1928. – 2003.) rodom iz Tavankuta. Slika je nastala 1994. u tehnici pastela, dimenzije 58x40 cm.

Izložba radova Darka Vukovića uz program predstavljanja časopisa *Nova riječ*

U sklopu Književnog salona u Subotici (31. siječnja), u organizaciji Zavoda i NIU *Hrvatska riječ*, priređena je manja izložba dizajnerskih radova Darka Vukovića iz Novog Sada, čiji su radovi zastupljeni na stranicama časopisa *Nova riječ*. Zavod je sudjelovao u organizaciji manifestacije i programskom oblikovanju večeri, dok je izložbeni segment bio usmjeren na vizualnu interpretaciju suvremene književne i umjetničke produkcije predstavljene u časopisu.

Izložba *S Božjom pomoći* u Subotici

U Galeriji *Dr. Vinko Perčić* u Subotici (24. srpnja) otvorena je izložba *S Božjom pomoći*, posvećena primijenjenoj umjetnosti akademskog slikara i grafičara Ivana Balaževića, koja se održava u sklopu proslave Dužijance. Kroz plakate, ilustracije, naslovnice knjiga i logotipe predstavljeno je Balaževićovo dugogodišnje stvaralaštvo u službi zajednice, a koji doprinosi očuvanju bunjevačke tradicije i kulturnog kontinuiteta. U ime Zavoda otvorenju izložbe nazočio je v. d. ravnatelj Josip Bako, dok je stručni suradnik Zavoda Branimir Kopilović bio kustos izložbe te autor kataloga i stručnih opisa eksponata, čime je Zavod, osim financijskog, dao značajan stručni i institucionalni doprinos realizaciji i interpretaciji izložbe.

Izložba *1100 godina Hrvatskoga Kraljevstva – Tragom milenijske proslave u Bačkoj i Srijemu – Golubinci, Stara Pazova, Subotica, Đurđin*

U sklopu obilježavanja 1100. obljetnice Hrvatskoga Kraljevstva Zavod je priredio izložbu *1100 godina Hrvatskoga Kraljevstva – Tragom milenijske proslave u Bačkoj i Srijemu*. Autorica izložbe je suradnica Zavoda Katarina Čeliković, a izložba donosi pregled milenijskih proslava iz 1925. godine u mjestima s većinskim ili značajnim hrvatskim stanovništvom u Bačkoj i Srijemu, temeljen na arhivskim izvorima i tadašnjim tiskovinama, čime Zavod daje stručni doprinos dokumentiranju povijesne prisutnosti i kulturnog pamćenja Hrvata na tim prostorima. Ova izložba je imala nekoliko predstavljanja: 27. rujna u prostorijama Pastoralnog centra u Golubincima, 5. listopada u Staroj Pazovi u okviru manifestacije *Srijemci Srijemu*, u okviru manifestacije *Dani hrvatske knjige i riječi Dani – Balinta Vujkova* 24. listopada u Gradskoj knjižnici u Subotici te ponovno istoga dana u okviru iste manifestacije nakon multimedijalne večeri u Franjevačkom

samostanu u Subotici, 14. studenoga u prostorijama HKC-a *Bunjevačko kolo* u okviru manifestacije *Bunjevci bez granica* i 23. studenoga na svetkovinu Krista Kralja u prostorijama Pastoralnog centra u Đurđinu.

Izložba *Otisak misli* u Zagrebu

U organizaciji Zavoda i Hrvatske matice iseljenika 3. listopada otvorena je izložba ilustracija pod nazivom *Otisak misli* autora Darka Vukovića, u prostorijama HMI-ja u Zagrebu. Izložba donosi reprodukcije Vukovićevih ilustracija iz izdanja *Nove riječi*, časopisa za književnost i umjetnost. U ime Zavoda izložbi su nazočili v. d. ravnatelja Josip Bako i Branimir Kopilović. Izložbu je pratio i tiskani katalog s reprodukcijama i pratećim stručnim tekstom Branimira Kopilovića.

Izložba *Hrvatsko narodno kazalište u Subotici (1945. – 1951. – 1980.)* u Subotici

Izložba *Hrvatsko narodno kazalište u Subotici (1945. – 1951. – 1980.)* otvorena je 28. listopada u predvorju kazališne scene *Jadran* u Subotici, povodom obilježavanja 80 godina od osnutka Hrvatskog narodnog kazališta u Subotici. Autor izložbe je Branimir Kopilović, stručni suradnik Zavoda. Izložbu su organizirali Zavod i Matica hrvatska Subotica, dok je dizajn izložbe izradio Darko Vuković, uz suradnju Katarine Čeliković na završnoj realizaciji. Kroz arhivsku građu, plakate, fotografije, novinske članke i dokumente prikazano je djelovanje HNK-a u razdoblju njegova profesionalnog rada te je izložba koncipirana kao dio šire inicijative Zavoda za obnovu Drame na hrvatskom jeziku u Narodnom kazalištu u Subotici.

Popis likovnog fundusa HKUD-a *Vladimir Nazor* u Somboru

U okviru istraživanja materijalne kulturne baštine Hrvata u Srbiji, Zavod je pristupio evidentiranju likovnih zbirki udruga kulture, a prva suradnja uspostavljena je sa somborskim HKUD-om *Vladimir Nazor*. Popis umjetničkog inventara obavljen je u prostorijama udruge u studenom 2024. i ožujku 2025. godine. Inventarom je utvrđeno da zbirku čini 118 slika i jedan reljef, nastalih tijekom posljednjih 25 godina, pretežito radova slikara amatera s umjetničke kolonije *Colorit*. Rad na popisu, kao dio aktivnosti uspostave kataloga kulturne baštine, proveo je Branimir Kopilović, stručni suradnik Zavoda.

3.2. Glazbena scena

Glazbeni album *Tamburaški troplet* predstavljen u Baču

Hrvatska udruga *Tragovi Šokaca* i Zavod organizirali su predstavljanje monografije *Zavito u sićanje* te nosača zvuka *Tamburaški troplet vojvođanskih Hrvata* u Baču 23. svibnja. Organizator programa je bila Senka Davčik, stručna suradnica Zavoda.

Koncert *Csabe Paska posvećen Đuri Arnoldu* u Subotici

U subotičkoj Sinagogi 17. studenoga održan je koncert *Csabe Paska posvećen skladatelju Đuri Arnoldu*. Na programu su bila Arnoldova *Missa Sparta* i Haydnova *Simfonija br. 88 u G-duru*, a nastupili su Akademski pjevački zbor iz Osijeka, *Virtuoso Orchestra* te solisti iz Budimpešte. Cilj koncerta bio je predstaviti umjetnički dio Paskove doktorske disertacije i podsjetiti na glazbeni doprinos Arnolda Subotici i ovdašnjoj hrvatskoj zajednici. Pokrovitelj koncerta bio je Zavod što je plod suradnje Zavoda i udruge *Ferenc Gal*.

Zavod predstavio glazbenu baštinu na Akademiji u Osijeku

Zavod je u Osijeku 17. prosinca predstavio aktivnosti na očuvanju glazbene baštine u okviru 19. *Glaz-B-os* svečanosti Akademije za umjetnost i kulturu. Predavanja su održali v. d. ravnatelja Zavoda Josip Bako te suradnici Tamara Štricki Seg i Vojislav Temunović, koji su predstavili tradicijsko pjevanje Šokica, bunjevačke kraljice, tamburaški projekt te skladatelja Josipa Andrića. Sudjelovali su studenti i profesori Odsjeka za glazbenu umjetnost, a sastanak s pročelnikom prof. Berislavom Jerkovićem otvorio je mogućnosti daljnje suradnje u istraživanju, izvođenju i objavi glazbenih djela vojvođanskih

3.3. Književna scena

U prostoru književne scene Zavod objavljuje suvremeni Časopis za književnost i umjetnost *Nova riječ*, čini značajne korake u sustavnom praćenju književne scene, predstavljanju knjiške produkcije, a napose u valorizaciji dodjelom književnih nagrada. Zavod okuplja književnike i

književne kritičare te otvara prostor za suradnju s drugim književnicima, časopisima i udruženjima čime se otvara prostor za bolju vidljivost hrvatske književne scene kako u Vojvodini, Republici, Srbiji, tako i u Hrvatskoj i državama u okruženju.

Književna scena osim nakladničke djelatnosti Zavoda, u kojoj objava *Nove riječi* ima centralno mjesto, bilježi veliki broj predstavljanja knjiga i susreta čime se popularizira književna baština te unaprjeđuje suvremena književnost.

Zavod sudjeluje u međunarodnim projektima, među kojima su *Dani Antuna Gustava Matoša* te se Zavod uključuje u objavu publikacija i u povjerenstvo za izbor proze koju raspisuju organizatori.

Časopis za književnost i umjetnost *Nova riječ*

Dvobroj časopisa za književnost i umjetnost *Nova riječ* 1-2 za 2025. godinu na 304 stranice donosi obilje tekstova o recentnoj književnoj i umjetničkoj produkciji, ali i o temama iz književno-umjetničke baštine, upotpunjene grafičkim priložima akademskog slikara i grafičara Ivana Balaževića, porijeklom iz Tavankuta. Ovogodišnje izdanje časopisa otvara cjelina *Josip Andrić i proslava 1000. obljetnice Hrvatskoga Kraljevstva* (str. 7-22), u kojoj Ivan Stipić i Katarina Čeliković donose priloge Josipa Andrića o obilježavanju tisućite obljetnice Hrvatskoga Kraljevstva, u povodu proglašenja 2025. godine Godinom obilježavanja 1100. obljetnice Hrvatskoga Kraljevstva.

U rubrici *Nagrađene kratke priče natječaja Matoš* (str. 23-34) objavljene su priče nagrađene na javnom natječaju za najbolju neobjavljenu kratku priču nadahnutu životom i djelima Antuna Gustava Matoša: najuspješnija je priča zagrebačke književnice Božice Brkan *Selfie s Matošem*, drugo mjesto pripalo je Tomislavu Šovagoviću za priču *Ljubomora*, a treće Mariju Surjaku za priču *Štand domovine godine 202.* Rubrika *Književna susretanja* (str. 35-54) donosi pjesme hrvatskih pjesnika u Mađarskoj, među kojima su Jolanka Tišler, Marija Fülöp Huljev, Angela Šokac Marković, Stjepan Blažetin i Franjo Pajrić.

Stalna rubrika *Građa hrvatske književnosti u Vojvodini* (str. 55-64) donosi tekst Lajče Perušića o pohodima somborskog hodočasnika Andrije Palovića u Bistricu. U rubrici *Balint Vujkov od legende do izabranih djela* (str. 65-81) objavljeni su tekstovi Mirka Čurića *Pisani svijet Balinta Vujkova*, Zlatka Romića *Kraljevi u bajkama Balinta Vujkova* i Katarine Dinješ *Od Balinta u Petoj do Muzeja zaboravljenih priča*.

Rubrika *Kritička iščitavanja hrvatske književnosti u Vojvodini* (str. 83-119) donosi tekst Nevena Ušumovića *Lijerka Damjanov-Pintar: Zagrebačka Subotičanka i hrvatske književne devedesete*, dok Mirko Čurić piše o Janku Tomboru u tekstu *Izabrana djela svećenika, pjesnika i političara Janka Tombora*. Darija Mataić Agićić obrađuje knjigu pjesama Nevene Mlinko *Magma*, a Lajčo Perušić se osvrće na iseljništvo bačkih Hrvata u tekstu *Imaju li bački Hrvati svoje iseljništvo*.

Rubrika *Hrvatska knjiga u 2024.* (str. 121-138) donosi izbor deset značajnih knjiga za tu godinu, priređen od stalnog suradnika *Nove riječi* Nevena Ušumovića, dok Davor Bašić Palković prikazuje ukupnu knjišku produkciju Hrvata u Srbiji 2024.–2025., koja broji četrdeset i šest monografskih i dvanaest periodičnih publikacija.

Cjelina *Tragovi umjetnika* (str. 139-160) donosi tekst Davora Bašića Palkovića o filmskom autoru Stipanu Milodanoviću, Branimira Kopilovića o društveno-političkoj situaciji prilikom podizanja spomenika caru Jovanu Nenadu u Subotici te Ljubice Vuković Dulić o dvjema plaketama povodom obilježavanja Tisuću godina Hrvatskoga Kraljevstva.

U cjelini *Čitanja književne produkcije* (str. 161-197) objavljeno je 20 prikaza knjiga suvremenih autora iz područja književnosti i publicistike, s tekstovima Žarka Milenića, Nevene Baštovanović, Katarine Čeliković, Davora Bašića Palkovića, Zlatka Romića, Ivane Andrić Penave, Branimira Kopilovića, Natalije Stantić, Klare Dulić Ševčić, Zlate Vasiljević, Tamare Štricki Seg i Zoltana Siča. Kulturno-društveni dokumentarij (prosinac 2024. – studeni 2025.) završno je poglavlje časopisa, zabilježeno od strane Bernadice Ivanković.

Natječaj za najbolju neobjavljenu kratku priču inspiriranu životom ili djelom Matoša

U Tovarniku su 9. lipnja proglašene najbolje priče pristigle na natječaj za najbolju neobjavljenu kratku priču inspiriranu životom ili djelom Matoša, koji su raspisali Društvo hrvatskih književnika – Ogranak slavonsko-baranjsko-srijemski, Općina Tovarnik i Zavod za kulturu

vojvođanskih Hrvata. Najbolja priča bila je *Selfie s Matošem* Božice Brkan, drugo mjesto pripalo je Tomislavu Šovagoviću za priču *Ljubomora*, a treću nagradu dobio je Mario Surjak za *Stand domovine godine 202**. Povjerenstvo je dodijelilo i posebne nagrade mladim autorima: Sari Sivić (*Umišljaji*), Dori Beljo (*Kosa s raskršća*) i Martini Vlahov (*Nesuđen cvijet*). Članovi Povjerenstva za izbor najbolje priče bili su predsjednik Zvonimir Stjepanović te članice Paula Rem i Klara Dulić Ševčić. Tijekom programa predstavljene su knjige *AGM kao nadahnuće II.* (recenzentica dr. sc. Vlasta Markasović) i Matoševi putopisi *Putovanja i dojmovi Antuna Gustava Matoša* (predstavio Mirko Ćurić).

4. Produkcija novih i koordinacija postojećih kulturnih događaja Hrvata te njihova veća vidljivost

4.1. Dan Zavoda u Somboru

Dan Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata obilježen je 29. ožujka svečanom akademijom u Gradskoj kući u Somboru. Na 15. obljetnicu utemeljenja (2023.) Zavod je 29. ožujka proglasio svojim danom. Tijekom svečanosti prvi puta su dodijeljena priznanja za doprinos hrvatskoj kulturi za 2024. godinu, a dobitnici su Jozefa Skenderović, Nada Sudarević, Ružica Kozma, Katica Naglič, Vojislav Temunović, Amalija Šimunović i Lea Vidaković. V. d. ravnatelja Zavoda Josip Bako naglasio je kako se kulturno bogatstvo i raznolikost zajednice manifestira od amaterskog i tradicijskog stvaralaštva do najviših profesionalnih i akademskih dometa te je davanje Godišnjih priznanja prepoznato kao način valorizacije pojedinaca.

U programu svečane akademije nastupili su Kristina Perić Serenčeš i njen sin Wolfgang s tradicijskim glazbalima, ŽPS *Kraljice Bodroga* te Marija Šeremešić koja je govorila stihove Stipe Bešlina. HGU *Festival bunjevački pisama* obogatilo je večer skladbama dr. Josipa Andrića i Dragutina Hruzea. Završetak večeri bio je u znaku nagrade *Utjecajna hrvatska žena Croatian Women's Network*, koju je ranije ove godine u Zagrebu primila Zlata Vasiljević, dugogodišnja novinarka i glavna urednica tjednika *Hrvatska riječ*. Prethodne dobitnice nagrade bile su Mira Temunović i Katarina Čeliković. Svima je upućena čestitka za ovo priznanje.

Prigodnim su govorima Dan Zavoda čestitali ministar za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog Republike Srbije Tomislav Žigmanov, opunomoćena ministrica Veleposlanstva Republike Hrvatske u Srbiji Davorica Velecki Čičak, v. d. pomoćnice pokrajinske tajnice za kulturu Nevena Baštovanović te pomoćnik gradonačelnika Sombora zadužen za područje poljoprivrede Davor Francuz.

4.2. Projekt Godine novog preporoda

Tijekom 2025. u okviru programa obilježavanja *Godine hrvatskih velikana (i događaja) u Vojvodini* odnosno *Godine novog preporoda*, Zavod je obilježio nekoliko važnih obljetnica, uz brojne napise kako u tjedniku *Hrvatska riječ*, tako i na svojoj mrežnoj stranici.

Posebna pozornost posvećena je istraživanju te objavi tekstova prigodnom obilježavanju obljetnica rođenja i smrti istaknutih hrvatskih kulturnih, društvenih i političkih djelatnika u Vojvodini, kao i obljetnica važnih povijesnih događaja. Objavljeni su tekstovi o sljedećim osobama: Mihovil Mijat Crnko, Mara Švel Gamiršek, Viktorija Vita Grunčić, Živko Bertić, Josip Vuković Đido, Stanislav Prepek, Marica Vujković Cvijin, Kata Ivanković, Ana Gabrijele Šabić, Geza Kikić i Miša Brajac, s ciljem trajne valorizacije njihove ostavštine i jačanja kulturnog pamćenja hrvatske zajednice u Vojvodini. Osim objave članaka, određene obljetnice su imale i javno-manifestativni karakter.

Obilježavanje 150. obljetnice rođenja Živka Bertića u Kukujevcima (22. veljače)

U Kukujevcima je obilježena 150. obljetnica rođenja književnika, političara i odvjetnika Živka Bertića (Kukujevci, 20. 2. 1875. – Zemun, 25. 10. 1938.). Tom prigodom održana je misa u domu župe u Kukujevcima za pokojnog velikana koju je služio župnik Nikica Bošnjaković. Nakon mise predavanje o Bertiću održao je povjesničar Marko Raič s Instituta za razvoj i međunarodne odnose u

Zagrebu. U programu su sudjelovale ravnateljica Zavoda Katarina Čeliković i djelatnica Zavoda Klara Dulić Ševčić.

Obilježavanje 125. obljetnice rođenja Stanislava Prepreka

... u Petrovaradinu (16. travnja)

Zavod je pomogao obnovu groba i nadgrobne ploče Stanislava Prepreka uoči početka obilježavanja 125. obljetnice rođenja. Program je počeo 16. travnja posjetom grobu Stanislava Prepreka, na Novomajurskom groblju, u Petrovaradinu. U ime ZKVH-a vijenac su položili v. d. ravnatelj Josip Bako, Klara Dulić Ševčić i Katarina Čeliković. Nakon posjeta grobu, sveta misa za Stanislava Prepreka služena je u crkvi Imena Marijina u Novom Sadu u 18 sati. Misu je predvodio generalni vikar Srijemske biskupije mons. Josip Ivešić.

... Svečana akademija u Novom Sadu (27. svibnja)

Svečana akademija povodom obilježavanja 125. obljetnice rođenja Stanislava Prepreka održana je u crkvi Imena Marijina u Novom Sadu. U programu su nastupili katedralni zbor *Albe Vidaković* iz Subotice, zbor crkve Imena Marijina *Laudanti* iz Novog Sada, zbor HKPD-a *Jelačić* iz Petrovaradina, članovi literarne sekcije HKUPD-a *Stanislav Preprek*. Klara Dulić Ševčić, stručna suradnica u Zavodu održala je kratko izlaganje na temu književnog stvaralaštva Stanislava Prepreka, a Miroslav Stantić, muzikolog, o glazbenom djelu Stanislava Prepreka. Nazočnima se kratkim govorom obratio i v. d. ravnatelj Zavoda Josip Bako.

... Svečana akademija u Šidu (1. lipnja)

Svečana akademija povodom obilježavanja 125. obljetnice rođenja Stanislava Prepreka održana je i u njegovom mjestu rođenja Šidu, u prostorijama KPD-a *Đura Kiš* u Šidu. U programu su nastupili zbor HKPD-a *Jelačić* i članice literarne sekcije HKD-a *Šid*, stručna suradnica u Zavodu Klara Dulić Ševčić, a nazočne su pozdravili Josip Bako, v. d. ravnatelj Zavoda i predsjednica Hrvatskoga nacionalnog vijeća u Republici Srbiji i saborska zastupnica u Hrvatskom saboru Jasna Vojnić.

Deveti Dani Antuna Gustava Matoša

... u Plavni (31. svibnja)

9. Dani A. G. Matoša i dr. Josipa Andrića u Plavni održani su u organizaciji mjesne udruge HKUPD-a *Matoš*, uz potporu Zavoda, Društva hrvatskih književnika – ogranka slavonsko-baranjsko-srijemskog te Župe sv. Jakova u Plavni. Profesorice Srednje strukovne škole *Antuna Horvata* iz Đakova održale su radionicu za djecu izrade pralina u Vatrogasnom domu. Djelatnici Zavoda i Mirko Ćurić, dopredsjednik Društva hrvatskih književnika, posjetili su grob Zvonimira Pelajića i Marice Andrić, za koju je služena sveta misa u mjesnoj crkvi. Nakon mise, Zavod je ispred crkve otvorio Malu slobodnu knjižnicu *Matoš*, a svečana akademija održana je u Osnovnoj školi *Sveti Sava* u Plavni.

... u Beogradu (6. lipnja)

U Fondaciji *Antun Gustav Matoš* u Beogradu predstavljene su nove knjige nastale u okviru manifestacije i suradnje hrvatskih nakladnika iz Hrvatske, Srbije i BiH. Predsjednik slavonsko-baranjsko-srijemskog ogranka Društva hrvatskih književnika Mirko Ćurić predstavio je Matoševe putopise *Antun Gustav Matoš – putovanja i dojmovi*, koji obuhvaćaju njegova putovanja od 1898. do 1913. godine. Stručna suradnica Zavoda Klara Dulić Ševčić predstavila je knjigu *AGM kao nadahnuće II*, izbor kratkih priča nadahnutih životom i djelom Matoša, tiskanu povodom 151. obljetnice rođenja i 110. obljetnice smrti. Upravitelj Fondacije vlč. Mihael Sokol podsjetio je da je Matoš živio u Beogradu u dva navrata, povezujući dvije države i narode. Glazbeni dio beogradskog programa izveli su Tamburaška sekcija Hrvatske čitaonice *Fischer* iz Surčina i Koralisti beogradske katedrale.

... u Tovarniku (9. lipnja)

Središnja svečanost devetih Dana *Antuna Gustava Matoša* održana je u Tovarniku, rodnom mjestu književnika. Program je započeo polaganjem vijenaca ispred biste Antuna Gustava Matoša kod istoimene Osnovne škole, nakon čega su sudionici posjetili etnografsku izložbu u prostorijama Udruženja žena. U Vili *Tovarnik* proglašene su najbolje priče pristigle na natječaj za najbolju neobjavljenu kratku priču inspiriranu životom ili djelom Matoša, koji su raspisali Društvo hrvatskih književnika – Ogranak slavonsko-baranjsko-srijemski, Općina Tovarnik i Zavod za kulturu

vojvodanskih Hrvata. Tijekom programa predstavljene su knjige *AGM kao nadahnuće II.* (recenzentica dr. sc. Vlasta Markasović) i Matoševi putopisi *Putovanja i dojmovi Antuna Gustava Matoša* (predstavio Mirko Ćurić), a nazočnima su se obratili načelnik Općine Tovarnik Anđelko Dobročinač i Marko Mikolašević u ime Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske. U programu su nastupila i djeca iz Osnovne škole *Antuna Gustava Matoša* u Tovarniku.

... Završetak Matoševih dana u Zagrebu (12. lipnja)

Završetak 9. Dana *Antuna Gustava Matoša* bio je u Zagrebu, dan prije Matoševa rođendana, nakon programa u Plavni, Beogradu i Tovarniku. Manifestaciju organiziraju Društvo hrvatskih književnika – Ogranak slavonsko-baranjsko-srijemski, Zavod za kulturu vojvodanskih Hrvata iz Subotice, Općina Tovarnik, HKUPD *Matoš* – Plavna, Fondacija *Antun Gustav Matoš* iz Beograda i Osnovna škola *Antuna Gustava Matoša* u Tovarniku. Program je započeo polaganjem vijenaca na grobnicu obitelji Antuna Gustava Matoša na Mirogoju koje su, u ime svih suorganizatora, položili v. d. ravnatelja Zavoda Josip Bako i dopredsjednik DHK-a Mirko Ćurić. U Društvu hrvatskih književnika dodijeljene su nagrade za najbolju neobjavljenu kratku priču nadahnutu Matoševim životom ili djelom. Nagrađene priče interpretirao je dramski umjetnik Darko Milas. Nakon programa, sudionici su posjetili Gornjogradsku gimnaziju u kojoj je Matoš bio učenik te se fotografirali s Kožarićevim spomenikom Matošu na Štrosu. Zagrebački program uključivao je i kulturno-gastronomski segment *Pronađeni u prijevodu: Matoš, Schiller i Strossmayer kao kulinarsko nadahnuće*, u kojem su projekt Srednje strukovne škole *Antuna Horvata* predstavile Marija Katilović i Nevenka Kokalović, a rezultati projekta mogli su se kušati.

Spomen na 75. obljetnicu rođenja dr. sc. Ane Gabrijele Šabić (14. rujna)

U povodu 75. obljetnice rođenja i 25. obljetnice smrti dr. sc. Ane Gabrijele Šabić, znanstvenice, spisateljice i profesorice, u Župi sv. Roka u Subotici služena je sveta misa kao čin sjećanja i valorizacije njezina znanstvenog, kulturnog i duhovnog doprinosa; misu je predvodio Andrija Anišić uz koncelebraciju Josipa Štefkovića. Obilježavanje su zajednički organizirali Katoličko društvo *Ivan Antunović*, *Hrvatska čitaonica* Subotica, Župa sv. Roka u Subotici i Zavod za kulturu vojvodanskih Hrvata, čime je potvrđena trajna vrijednost njezina opusa i nasljeđa u zajednici.

Obilježavanje 125. obljetnice rođenja Miše Brajca (25. studenoga)

U suradnji s Udrugom banatskih Hrvata Zavod je priredio je 76. Znanstveni kolokvij u Starčevu u čast Miše Brajca, istaknutog starčevačkog društvenog i političkog djelatnika prigodom 125. obljetnice njegovog rođenja.

4.3. Prezentacija književnog stvaralaštva

U području **prezentacije književnog stvaralaštva i objavljenih publikacija**, djelatnici Zavoda su organizirali ili sudjelovali u predstavljanjima svojih knjiga kao i knjiga drugih nakladnika, što je plod kvalitetne suradnje s drugim institucijama i udrugama. Osim predstavljanja knjiga ovdje je uključen i Književni salon kao mjesečni vid predstavljanja autora i knjiga.

Književni salon: predstavljanje *Nove riječi* (31. siječnja)

U organizaciji Zavoda i NIU *Hrvatska riječ* u Subotici je održan *Književni salon* na kojem je predstavljen najnoviji dvobroj časopisa za književnost i umjetnost *Nova riječ*. O časopisu su govorili glavni i odgovorni urednik Tomislav Žigmanov, izvršna urednica Katarina Čeliković, Davor Bašić Palković i Darko Baštovanović, a moderatorica je bila Klara Dulić Ševčić.

Književni salon u Surčinu (19. veljače)

Na *Književnom salonu*, u organizaciji Zavoda i NIU *Hrvatska riječ*, u Hrvatskoj čitaonici *Fischer* u Surčinu, predstavljen je najnoviji dvobroj časopisa za književnost i umjetnost *Nova riječ* uz nastup domaćih literarnih autora. O časopisu su govorili izvršna urednica časopisa Katarina Čeliković i Davor Bašić Palković, a moderatorica je bila Klara Dulić Ševčić. U programu su nastupili domaći pjesnici. Prije *Salona* održana je radionica veza (*pin point* tehnika). Radionicu je vodila Veronika Živanović, voditeljica *Fischerove* Kreativne sekcije.

Književni salon u HKC-u *Bunjevačko kolo* u Subotici (22. svibnja)

Na *Književnom salonu* u Subotici, u HKC-u *Bunjevačko kolo*, predstavljena je pjesnička zbirka *U grlu jato tica stoji* Nele Skenderović, tiskana 2024. godine u nakladi NIU *Hrvatska riječ*. U ime Zavoda na predstavljanju je govorila Klara Dulić Ševčić, suradnica u Zavodu. U programu su nastupili urednica knjige i pomoćnica pokrajinske tajnice za kulturu Nevena Baštovanović, autorica Nela Skenderović, vokalna solistica Antonija Dulić, a razgovor je moderirala Ana Gaković iz Nakladničkog vijeća NIU *Hrvatska riječ*. Tijekom večeri premijerno je prikazan spot za pjesmu *Ples za misečinu, svilu i zvečke*.

Predstavljanje poezije Vojislava Sekelja na Književnom salonu (28. kolovoza)

Zavod je na *Književnom salonu* u Subotici predstavio pjesničku zbirku *Više, više od riječi* Vojislava Sekelja, koju je objavio 2021. godine. Na predstavljanju su sudjelovali Mirko Kopunović, dugogodišnji prijatelj Sekelja i autor izbora pjesama, Katarina Čeliković te Zoltan Sič, koji je čitao odabrane stihove. Moderatorica je bila Klara Dulić Ševčić, a glazbeni dio upotpunila je flautistica Lucija Vukov.

U Boki predstavljena knjiga *Zapisi Stevana Ilijevića iz Boke* (1. prosinca)

Knjiga *Zapisi Stevana Ilijevića iz Boke* predstavljena je u dvorani crkvene općine u Boki. Riječ je o trećoj knjizi posvećenoj Hrvatima u Boki, tiskanoj u nakladi Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata u okviru Biblioteke *Prinosi za etnografska istraživanja*. Knjigu su priredili Ljubiša Večanski i dr. sc. Ivana Olujić, a recenzenti su dr. sc. Sandra Požar i izv. prof. dr. sc. Petar Radosavljević. Predstavljanje je moderirala Katarina Čeliković iz Zavoda, a publici su knjigu predstavili urednici i jedan od recenzenata, Petar Radosavljević. Knjiga donosi sjećanja Stevana Ilijevića na obiteljsku povijest, običaje, kulturne događaje i ljude Boke, zapisana je na lokalnom kajkavskom govoru, što joj daje posebnu etnološku i jezičnu vrijednost. Među publikom bila je i obitelj autora, uključujući unuku Jolan Pilipović i praunuku Anu Pilipović.

Predstavljen *Godišnjak za znanstvena istraživanja br. 16* (19. prosinca)

U prostorijama Zavoda predstavljen je šesnaesti broj *Godišnjaka za znanstvena istraživanja* uz godišnji susret suradnika ustanove. Tijekom predstavljanja v. d. ravnatelja Zavoda Josip Bako sumirao je rad Zavoda u protekloj godini, dok je izvršna urednica *Godišnjaka* Katarina Čeliković najavila planove za recenziranje radova i njihovo objavljivanje na portalu *Hrčak*. U okviru predstavljanja povjesničar Iván Márk Erdei održao je predavanje o Adamu Zrinskom, ističući njegovu povezanost s poviješću i identitetom Hrvata u Vojvodini.

Zavod na Sajmu knjiga u Novom Sadu (21. ožujka)

Na Sajmu knjiga u Novom Sadu svoja najnovija izdanja predstavili su NIU *Hrvatska riječ* i Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata iz Subotice. Zavod se predstavio programom *Matoš kao nadahnuće* odnosno knjigama o Antunu Gustavu Matošu (1873. – 1914.) koje su tiskali samostalno ili u sunakladi. U pitanju su naslovi: *AGM kao nadahnuće*, *Domovini iz tuđine*, *Josipu Jurju I. – kralju naših ideala* i *Iverje*. Spomenute knjige tiskane su u okviru manifestacije *Dani A. G. Matoša*, a nakladnici su iz Hrvatske (Osijek, Tovarnik), Srbije (Subotice) i BiH (Mostar). Na predstavljanju su govorili Mirko Ćurić, Klara Ševčić Dulić i Nevena Baštovanović, a moderator je bio Branimir Kopilović. Predstavljanja hrvatskih nakladnika iz Vojvodine održana su u organizaciji Pokrajinskog tajništva za kulturu, javno informiranje i odnose s vjerskim zajednicama i Pokrajinskog tajništva za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice.

Zavod na 68. Međunarodnom sajmu knjiga u Beogradu (30. listopada)

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i NIU *Hrvatska riječ* sudjelovali su na Međunarodnom sajmu knjiga u Beogradu. Nastup dvaju nakladnika hrvatske manjine održan je u organizaciji i na štandu Pokrajinskog tajništva za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine – nacionalne zajednice. Zavod je predstavio znanstvenu monografiju *Bunjevačke kraljice: Duhovski običaj bunjevačkih Hrvata*. Knjiga je rezultat zajedničkog rada dviju autorica: prof. dr. sc. Milane Černelić, koja je autorica etnološkog dijela i Tamare Štricki Seg, koja je potpisnica etnomuzikološkog i koreološkog istraživanja, dok je urednički posao vodila Katarina Čeliković. Urednica Katarina

Čeliković ukazala je kako knjiga, među ostalim, sadržava i QR kodove koji čitatelja vode do notnog materijala te audio i video zapisa vezanih uz ovaj običaj.

Predstavljanje knjige *Bunjevačke kraljice – Duhovski običaj bunjevačkih Hrvata*

... u Subotici (16. lipnja)

Knjiga *Bunjevačke kraljice – Duhovski običaj bunjevačkih Hrvata* autorica Milane Černelić i Tamare Štricki Seg predstavljena je u Subotici, u svečanoj dvorani HKC-a *Bunjevačko kolo*. Na predstavljanju knjige govorile su autorice, recezentica prof. dr. sc. Marijeta Rajković Iveta s Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu i urednica Katarina Čeliković, dok je moderatorica bila Senka Davčik. U ime Zavoda program je otvorio v. d. ravnatelj Zavoda Josip Bako, istaknuvši da će Zavod nastaviti objavljivati knjige koje tematiziraju neke od elemenata nematerijalne baštine ovdašnjih Hrvata. Tijekom večeri nastupile su i tri skupine kraljica: kerske, iz HGU-a *Festival bunjevački pisama* te HKC-a *Bunjevačko kolo*. Prikazan je i kratki film o kraljicama autora Srđana Simijanovića, a posjetitelji su mogli pogledati i izložbu Zavoda o nematerijalnoj kulturnoj baštini Hrvata u Srbiji.

... u Tavankutu (8. srpnja)

U sklopu XIV. Seminara bunjevačkog stvaralaštva, koji je od 7. do 12. srpnja održan na salašu *Balažević* u Tavankutu, na temu običaja bunjevačkih kraljica, Zavod je predstavio knjigu *Bunjevačke kraljice: Duhovski običaj bunjevačkih Hrvata* koju su predstavile glavna urednica Katarina Čeliković i Tamara Štricki Seg, ujedno predavačica na Seminaru. Moderatorica programa bila je Senka Davčik, stručna suradnica Zavoda, a u ime domaćina nazočnima se obratila Ljubica Vuković Dulić, predsjednica Galerije Prve kolonije naive u tehnici slame. Seminarci su imali prigodu poslušati nastup tavankutskih kraljica, razgledati izložbu *Živa baština* te pogledati promotivni dokumentarni film o ovom običaju, autora Srđana Simijanovića.

... na 24. Etno-kampu u Kikindi (16. srpnja)

Na 24. Etno-kampu u Kikindi, čiji je organizator ADZNM *Gusle*, Zavod je predstavio monografiju *Bunjevačke kraljice – Duhovski običaj bunjevačkih Hrvata* autorica prof. dr. sc. Milane Černelić i Tamare Štricki Seg. Knjiga je predstavljena polaznicima i predavačima kampa u okviru dnevnog programa i radionica. Program je otvorila prof. Dragica Panić, dugogodišnja mentorica Etno-kampa, naglasivši važnost ovakvih publikacija za očuvanje i razumijevanje nematerijalne kulturne baštine. Publikaciju su predstavile etnomuzikologinja Tamara Štricki Seg, jedna od autorica knjige, i Senka Davčik, stručna suradnica u Zavodu, koja je govorila o etnološkom kontekstu običaja. Uz knjigu prikazan je kratki dokumentarni film o *bunjevačkim kraljicama*, autora Srđana Simijanovića, a nastupile su i članice pjevačke skupine *Prelje* iz HKC-a *Bunjevačko kolo* – Ines Bajić i Ines Vojnić. Sudionici su sudjelovati u praktičnom prikazu dijelova običaja te u interaktivnoj radionici.

... u Žedniku (20. srpnja)

Uoči bandašicinog kola u okviru žedničke Dužijance u župnom dvorištu Župe sv. Marka Evanđelista u Žedniku predstavljena monografija *Bunjevačke kraljice – Duhovski običaj bunjevačkih Hrvata*. Večer je održana u organizaciji Zavoda, uz gostoprinstvo domaćina, župnika preč. Franje Ivankovića. Pred okupljenim mještanima i gostima, o knjizi su govorile Tamara Štricki Seg, jedna od autorica monografije i Senka Davčik, stručna suradnica Zavoda.

... u Đurđinu (3. kolovoza)

U okviru akademije pod nazivom *Rič pod đermom* koja se održava u okviru Dužijance u Đurđinu Zavod je u suradnji sa Župom sv. Josipa radnika u Đurđinu i mjesnim HKPD-om *Đurđin* organizirao predstavljanje knjige *Bunjevačke kraljice – Duhovski običaj bunjevačkih Hrvata*. Josip Bako, v. d. ravnatelj Zavoda, predstavio je brojna terenska istraživanja, od kojih su neka rezultirala predstavljenom knjigom. O knjizi je govorila Katarina Čeliković, glavna urednica knjige. U programu su nastupile kraljice koje djeluju u okviru HKPD-a *Matija Gubec* u Tavankutu te su prikazana dva filma koje je za Zavod snimio Srđan Simijanović: o nematerijalnoj kulturnoj baštini Hrvata u Srbiji te o bunjevačkim kraljicama.

Zavod na književnoj večeri u sklopu 91. Dužionice u Somboru (18. srpnja)

U okviru proslave 91. Dužionice – tradicionalne manifestacije koju organizira HKUD *Vladimir Nazor* iz Sombora – u maloj dvorani Hrvatskog doma održana je književna večer. U

suradnji s Katoličkim društvom *Ivan Antunović*, ovogodišnja večer bila je posvećena predstavljanju bandaškog para i dvaju izdanja Zavoda: kataloga *Živa baština – Nematerijalna kulturna baština Hrvata u Srbiji* te monografije *Bunjevačke kraljice – Duhovski običaj bunjevačkih Hrvata*. O knjigama su govorile Tamara Štricki Seg, etnomuzikologinja i glazbena pedagoginja i Senka Davčik, etnologinja i stručna suradnica Zavoda. Predstavljanje knjiga pratili su i kratki video zapisi na temu predstavljenih izdanja. Program je upotpunio i nastup članica pjevačke skupine *Prelje* iz HKC-a *Bunjevačko kolo* – Iva i Anita Kujundžić.

4.4. Nagrade Zavoda

Godišnja priznanja Zavoda za doprinos hrvatskoj kulturi za 2024. godinu

Zavod za kulturu vojvodanskih Hrvata dodijelio je Godišnja priznanja za doprinos hrvatskoj kulturi za 2024. godinu na svečanoj akademiji održanoj 29. ožujka u Somboru. Odluku o dodjeli priznanja donijelo je Povjerenstvo sastavljeno od uposlenika Zavoda. Priznanja su ustanovljena s ciljem javnog vrednovanja pojedinaca koji su svojim radom dali osobit doprinos očuvanju, razvoju i promociji hrvatske kulture.

Godišnja priznanja Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata za 2024. godinu dodijeljena su Lei Vidaković, multimedijalnoj umjetnici i animatorici, za iznimna međunarodna postignuća u području animiranog filma; Jozefi Skenderović, umjetnici u tehnici slame, za doprinos očuvanju i afirmaciji slamarstva kao nematerijalne kulturne baštine; Nadi Sudarević i Ružici Kozma, autoricama revije novošivenih bunjevačkih narodnih nošnji, za doprinos očuvanju tradicijske odjeće bačkih Hrvata; Katici Naglič, predsjednici Hrvatske čitaonice *Fischer* u Surčinu, za dugogodišnji kulturni i istraživački rad te rad s djecom i mladima; Vojislavu Temunoviću, prof. tambure, za realizaciju projekta *Tamburaški troplet* i doprinos očuvanju glazbene baštine te Amaliji Šimunović iz Hrvatske kulturne udruge *Antun Sorgg* u Vajskoj, za intenzivan rad na kulturnim programima i uključivanju djece i mladih u kulturni život zajednice.

Književne nagrade Zavoda

Zavod je u 2025. godini dodijelio dvije književne nagrade koje su uručene na 24. *Danima hrvatske knjige i riječi – danima Balinta Vujkova* (24. listopada).

Nagrada Emerik Pavić za najbolju knjigu u 2024. godini – Zavod je dodijelio nagradu za najbolju knjigu 2024. godine na hrvatskome jeziku, koja nosi ime središnje osobe hrvatske književnosti, znanosti i publicistike iz 18. stoljeća Emerika Pavića. Povjerenstvo Zavoda za izbor najbolje knjige objavljene 2024. godine, u sastavu: Mirjana Crnković kao predsjednica te članovi Davor Bašić Palković i Dalibor Mergel, proglasilo je najboljom knjigom djelo *Javna proslava Dužijance od 1968. do 1971. u Subotici: svjedočenje* autora Nace Zelića, nakladnika UBH *Dužijanca*.

Trijenalna nagrada Tomo Vereš – Međunarodno povjerenstvo za trijenalnu nagradu za najbolju knjigu u području znanosti i publicistike *Tomo Vereš* za razdoblje 2022. – 2024., koje čine predsjednik dr. sc. Robert Skenderović, Nevena Baštovanović i Dominik Deman, najboljom je proglasilo knjigu *Prilozi za povijest Katoličke crkve u Bačkoj*, autora Stjepana Beretića, objavljenu 2023. godine u nakladi Katoličkog društva *Ivan Antunović*.

4.5. Promocija rada Zavoda i hrvatske kulture

Veća vidljivost kulture Hrvata u Vojvodini – internetski portal Zavoda

Mrežne stranice Zavoda – www.zkvh.org.rs, nezaobilazne su u medijskom kulturnom prostoru i prepoznate kao snažno sredstvo za prezentaciju kulture vojvodanskih Hrvata. Na internetskim stranicama Zavoda objavljene su informacije vezane za aktivnosti Zavoda i kulturnu scenu hrvatske zajednice u Vojvodini, relevantnih vijesti iz RH i RS, kao i najava raznih kulturnih događaja, natječaja i tekstova vezanih za udruge u kulturi vojvodanskih Hrvata i njihove manifestacije, kulturnu baštinu, povijest i slično. Značajan broj vijesti i informacija prenesen je s naših stranica u drugim medijima te na web stranicama Hrvatske matice iseljenika i drugih medija u Hrvatskoj i Srbiji, čime je njihova čitanost, a time i vidljivost kulturne scene vojvodanskih Hrvata,

značajno povećana, što nam je i primarni cilj. Zavod ne bi mogao samostalno postići ovako velik i kvalitetan broj sadržaja te je važno istaknuti činjenicu da je veliki dio sadržaja objavljenih na portalu djelo novinara koji djeluju unutar hrvatske zajednice u Vojvodini. Zahvaljujući uspostavljenoj suradnji s novinarima Novinsko-izdavačke ustanove *Hrvatska riječ*, Zavod reobjavljuje njihove novinske priloge iz područja kulture, s prilagodbama ili bez njih, na svojim internetskim stranicama.

Zavod je izradio Kalendar manifestacija kulture Hrvata u Srbiji za 2025. godinu kako bi udrugama i pojedincima bilo olakšano planiranje vlastitih događaja.

Zavod je od početka veljače 2013. prisutan i na društvenim mrežama, osobito na Facebooku, gdje ima i vlastitu stranicu, čime su sadržaji približeni još široj publici, a time je i posjećenost internetskog portala iznimno porasla. Od 2020. Zavod se pojavljuje i na Instagramu.

Zavod predstavljen u emisiji *Građanin* Radio Televizije Srbije

Radio-televizija Srbije snimila je jednu emisiju o Zavodu u serijalu *Građanin*, posvećenom životu nacionalnih manjina u Srbiji. Emisija je snimljena koncem ožujka 2025. godine a od svibnja je dostupna na Youtube kanalu RTS *Građanin*. Voditeljica emisije je novinarka Višnja Višnjčić Milić, a u emisiji su govorili Josip Bako, v. d. ravnatelja Zavoda i djelatnici Zavoda, koji su predstavili redovitu djelatnost Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata. Urednik emisije je Gordana Jakovljević.

Uključenje u jutarnji program RT Vojvodine (srpski)

Ekipa Jutarnjeg programa Radio-televizije Vojvodine realizirala je 30. lipnja uživo uključenje ispred prostorija Zavoda na temu Male slobodne knjižnice koja je postavljena u okviru novog dvorišnog ulaza. O ovom projektu kao i o planovima za otvorenje drugih sličnih knjižnica govorio je v. d. ravnatelja Zavoda Josip Bako.

Intervju v. d. ravnatelja Zavoda u tjedniku *Hrvatska riječ*

Tjednik *Hrvatska riječ* u broju 1173 od 10. listopada objavio je intervju s v. d. ravnatelja Josipom Bakom u kojem je bilo riječi o iskustva rada u Zavodu u posljednjih devet godina, planovima, izazovima u radu ustanove, suradnji s institucijama u Srbiji i inozemstvu i sl.

Emisija *Od zlata jabuka* na programu Radio Beograda 2

Na programu Radio Beograda 2, u emisiji *Od zlata jabuka* posvećenoj izvornom glazbenom stvaralaštvu i tradicijskoj kulturi, 28. listopada emitirano je izdanje posvećeno monografiji *Bunjevačke kraljice – duhovski običaj bunjevačkih Hrvata*, objavljenom u izdanju Zavoda. O knjizi i njezinu značaju govorila je etnomuzikologinja Tamara Štricki Seg, jedna od autorica.

5. Suradnja s drugim institucijama u Vojvodini/Srbiji, Hrvatskoj i Mađarskoj

5.1. Međunarodna suradnja

Zavod za kulturu je i 2025. godine njegovao međunarodnu suradnju kako u znanstvenom segmentu, tako i u području promocije kulturnih proizvoda, od predstavljanja knjiga do izložbi i filmova. Neki programi svojim sadržajem ulaze u više područja, primjerice *Dani A. G. Matoša* koji se odvijaju u nekoliko država i u više gradova, a imaju značajan segment obilježavanja obljetnica velikana ili promociju književne baštine. Suradnja je, među ostalima, nastavljena sa *Šokačkom granom* u Osijeku i Vinkovačkim šokačkim rodovima, Društvom hrvatskih književnika, Ogrankom slavonsko-baranjsko-srijemskim DHK-a, Fakultetom za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, ZAKUD-om *Vinkovci*, Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, Akademijom za umjetnost i kulturu u Osijeku i drugima.

Zavod na proslavi 20. obljetnice djelovanja *Šokačke grane* (7. veljače)

U Vikarijatu Đakovačke i osječke nadbiskupije Udruga *Šokačka grana* iz Osijeka obilježila je 20. obljetnicu osnutka i djelovanja te predstavila monografiju *Udruga Šokačka grana Osijek – dokumentarij jednog vremena 2005. – 2020.* Na svečanoj skupštini sudjelovali su članovi udruge i

brojni gosti. Ravnateljica Zavoda Katarina Čeliković govorila je o važnosti suradnje među Šokcima i Bunjevcima.

Ciklus hrvatskog filma u Vojvodini

Projekcija filma *Lauš* u sklopu Ciklusa hrvatskog filma u Vojvodini (26. lipnja)

Prvi program priređen je u subotičkom Art kinu *Lifka* gdje je prikazan dokumentarno-igrani film *Lauš* scenaristice i redateljice Branke Bešević Gajić koja živi i radi u Beogradu. Projekciji je nazočio Branimir Kopilović, stručni suradnik Zavoda. Nakon projekcije s autoricom filma razgovarao je urednik Ciklusa, filmski redatelj Branko Ištvančić.

Drugi dio Ciklusa hrvatskog filma u Vojvodini 2025. godine (19. – 20. studenoga)

Prve dvije filmske večeri priređene su u Subotici, u Art kinu *Lifka*. Program je 19. studenoga otvorio film *Odluka* scenaristice i redateljice Branke Bešević Gajić. U pitanju je psihološka drama koja se bavi temom obiteljskog nasilja. Osim autorice, o filmu i njegovim porukama, nakon projekcije govorila je i poznata glumica Éva Rász, koja glumi u tom ostvarenju.

Drugi dan *Ciklusa* 20. studenoga, ponudio je u Subotici opservacijski dokumentarni film *Obalno šetaliste* (2023.), autora Silvija Mirošničenka. Važnu ulogu u filmu ima i atmosferska glazba koju potpisuje Pere Ištvančić, skladatelj podrijetlom iz Tavankuta. Projekciji je nazočio Branimir Kopilović, stručni suradnik Zavoda.

Treći dio Ciklusa hrvatskog filma (21. studenoga)

Nakon Subotice, *Ciklus hrvatskog filma u Vojvodini* priređen je i u Somboru. Treći dan programa, 21. studenoga, bio je posvećen istaknutom hrvatskom scenaristu, dramaturgu, redatelju, filmskom publicistu i političaru Ivi Škrabalu, rođenom u Somboru. Prikazani su dokumentarni filmovi *Slamarke divojke* (1971.) Ive Škrabala i *Od zrna do slike* (2012.) Branka Ištvančića. Filmovi su prikazani u dvorani *Ernest Bošnjak* u somborskom kinu.

Predstavljena Zavodova izdanja u Društvu hrvatskih književnika (22. travnja)

U sklopu obilježavanja 125. obljetnice Društva hrvatskih književnika i 9. Dana *Antuna Gustava Matoša*, Društvo hrvatskih književnika, Ogranak slavonsko-baranjsko-srijemski, priredio je u Zagrebu program *Od Matoša, preko Benešića do Gardaša i dalje...* U sklopu programa održano je predstavljanje manifestacija i izdanja DHK, Ogranak slavonsko-baranjsko-srijemski, u suradnji sa Zavodom za kulturu vojvođanskih Hrvata, Subotica i Društvom hrvatskih književnika Herceg Bosne, Mostar i *Croaticom kft.*, Budimpešta, koji su predstavili svoje manifestacije, nagrade, obljetnice i svoja izdanja.

Hrvatska književna Panonija VIII. (27. i 28. studenoga)

Hrvatska književna Panonija VIII. održana je u Budimpešti, u organizaciji *Croatica nonprofit Kft.* i Društva hrvatskih književnika – Ogranak slavonsko-baranjsko-srijemskog, uz suradnju više hrvatskih institucija iz Mađarske, Hrvatske i Srbije, među kojima i Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata. Manifestacija je okupila književnike, znanstvenike, učenike i kulturne djelatnike iz više panonskih zemalja s ciljem predstavljanja suvremene hrvatsko-panonske književne i kulturne produkcije. Program je obuhvatio posjet Sveučilištu *Eötvös Loránd* u okviru projekta *Tragom hrvatskih velikana, okrugli stol o književnoj i manifestacijskoj godini u panonskom prostoru* na kojem su sudjelovali: Tereza Grandić (*Hrvatske novine – Gradišćanski Hrvati*), Timea Šakan-Škrin (*Croatica*), Josip Bako (Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata), Vidan Janjić (Matica hrvatska Orašje), a razgovor je moderirao Mirko Čurić. Josip Bako, v. d. ravnatelja Zavoda, predstavio je aktualnu produkciju Zavoda unutar prethodnih godinu dana odnosno nova izdanja s posebnim osvrtom na monografiju *Bunjevačke kraljice*. U drugom dijelu programa pod nazivom *Književna riječ hrvatsko-panonska* među sudionicima je nastupio hrvatski književnik iz Beograda Ivan Sokač. Drugi dan Književne Panonije nastavljen je u HOŠIG-u, uključujući radionice i natjecanje MasterChef HOŠIG, čime je naglašena važnost povezivanja književnosti, obrazovanja i kulturne suradnje.

Predstavljanje triju knjiga udruge *Šokačka grana* (10. prosinca)

U Hrvatskom domu u Somboru, u organizaciji udruge *Šokačka grana* iz Osijeka i Zavoda, uz domaćinstvo HKUD-a *Vladimir Nazor* predstavljene su tri publikacije. Predstavljeni su zbornik

Advent u tradicijskoj kulturi Šokaca i Bunjevaca, monografija *Udruga Šokačka grana Osijek – dokumentarij jednog vremena (2005. – 2020.)* i *Šokačka kuvarica*, čime je obilježena i 20. obljetnica djelovanja udruge. Skup je okupio predstavnike kulturnih institucija i zainteresiranu javnost, a naglasak je stavljen na očuvanje tradicijske kulture, običaja i identiteta Šokaca i Bunjevaca u prekograničnom kontekstu, kao i na dugogodišnju suradnju udruga iz Hrvatske i Vojvodine.

5.2. Suradnja s institucijama i udrugama u Republici Srbiji

Zavod nastavlja suradnju s brojnim institucijama i udrugama u Republici Srbiji, što pokazuju i česti pozivi za sudjelovanje u različitim događajima kao što su izložbe, konferencije i slično. Iznimno je uspješna i suradnja manjinskih zavoda za kulturu koja bilježi vrlo uspješne zajedničke nastupe. Redovita suradnja s hrvatskim udrugama kulture je nastavljena, među kojima se ističu HGU *Festival bunjevački pisama*, Hrvatska čitaonica Subotica, HKPD *Matija Gubec* Tavankut, Matica hrvatska Subotica, HKC *Bunjevačko kolo* Subotica, *Tragovi Šokaca* Bač, *Urbani Šokci* Sombor, HKUPD *Vladimir Nazor* Sombor, HLU *CroArt*, *Galerija Prve kolonije naive u tehnici slame* Tavankut, HKPD *Tomislav Golubinci*, HKUPD *Stanislav Prepek* Novi Sad, Subotička biskupija, Srijemska biskupija i drugi.

Zavod u projektu *Border that unites us/Granica koja spaja ... na izložbi narodnih nošnji u Subotici (26. veljače)*

U Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata u Subotici otvorena je izložba narodnih nošnji pet manjinskih zajednica u Vojvodini – mađarske, hrvatske, rusinske, rumunjske i slovačke. Riječ je o izložbi u sklopu IPA projekta *Border that unites us/Granica koja spaja* čiji su nositelji Muzej *István Türr* u Baji, Učiteljski fakultet na mađarskom nastavnom jeziku u Subotici i Zavod za kulturu vojvođanskih Mađara iz Sente. Jedan od ciljeva projekta je predstavljanje kulturne raznolikosti naše regije te afirmacija multikulturalnosti. Izložbu su otvorile ravnateljica ZKVM-a Gyöngyi Kormányos Katona i ravnateljica ZKVH-a Katarina Čeliković, a nošnje je, ističući složenost umijeća izrade, predstavila stručna suradnica u ZKVH-a Senka Davčik.

... kulturna raznolikost Vojvodine u Zrenjaninu (30. listopada)

U sklopu projekta *Granica koja nas spaja* u Zavodu za kulturu vojvođanskih Rumunja u Zrenjaninu otvorena je izložba narodnih nošnji pet nacionalnih manjina. Ovom je prigodom, u Zrenjaninu izložena svečana narodna odjeća bunjevačkih Hrvata. Riječ je o originalnoj nošnji s početka 19. stoljeća, koja je dio bogatog fundusa HKC-a *Bunjevačko kolo* iz Subotice.

Zavod na 15. obljetnici udruge *Tragovi Šokaca* u Baču (23. svibnja)

Zavod je sudjelovao u obilježavanju 15 godina rada Hrvatske udruge *Tragovi Šokaca* u Baču, osiguravajući logističku potporu i doprinos u kulturnom dijelu programa. Zavod je predstavio projekt *Tamburaški troplet vojvođanskih Hrvata*. Uloga Zavoda također se ogledala u organizaciji i koordinaciji dolaska i sudjelovanja gostujućih izvođača te u povezivanju aktivnosti s manifestacijama i radionicama udruge, uključujući prezentacije ženske pjevačke skupine, seminare tradicijskih glazbala i pjevanja te izložbe šokačkog ruha i oglašava u Franjevačkom samostanu u Baču. U programu su predstavljene monografija *Zavito u sićanje* te nosač zvuka *Tamburaški troplet vojvođanskih Hrvata*.

Zavod u programu multietničke raskoši u Senti (24. svibnja)

U Maloj sinagogi u Senti održan je program pod nazivom *Raspevane slike – rasplesani narodi*, koji je okupio predstavnike više nacionalnih zajednica Vojvodine u duhu međusobnog upoznavanja, suradnje i slavljenja raznolikosti. Partneri u projektu bili su Zavod za kulturu vojvođanskih Mađara, *Türr István* Muzeum i Kulturni Centar Bačke (Bécskai Művelődési Központ) iz Baje, kao i Učiteljski fakultet na mađarskom nastavnom jeziku iz Subotice, dok su suradnici na programu bili i Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, Zavod za kulturu vojvođanskih Rumunja, Zavod za kulturu vojvođanskih Rusina i Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka. Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata sudjelovao je u programu kao partner mađarskom Zavodu Uime Zavoda u programu priređenom u Senti sudjelovala je Senka Davčik, etnologinja i stručna suradnica za

kulturne projekte i programe u Zavodu, koja je dala i stručnu potporu izložbenom dijelu programa. U programu je nastupila pjevačka skupina *Prelje HKC-a Bunjevačko kolo* iz Subotice.

Zavod i mađarska udruga kulture *Ferenc Gaál* potpisali sporazum o suradnji (9. rujna)

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i mađarska udruga kulture *Ferenc Gaál* potpisali su 9. rujna u Subotici sporazum o suradnji, kojim su definirali zajedničko djelovanje na *istraživanju, očuvanju i promicanju glazbene ostavštine skladatelja Đure Arnolda*, jednog od ključnih utemeljitelja glazbenog života Subotice u 19. stoljeću. Sporazum je sklopljen s ciljem jačanja stručne, znanstvene i kulturne suradnje hrvatske i mađarske zajednice u Vojvodini, kao i afirmacije kulturne baštine koja nadilazi nacionalne okvire. Suradnja se sadržajno povezuje i s aktualnim znanstveno-umjetničkim istraživanjem Arnoldova opusa, uključujući doktorski rad subotičkog dirigenta i glazbenog pedagoga mag. art. Csabe Paskóá, čime se Arnoldov legat ponovno aktivno uključuje u suvremeni kulturni i znanstveni kontekst.

Zavod na izložbi božićnih kolača u Zrenjaninu (1. prosinca)

Četvrti Festival božićnog kolača *ČESNICA* održan je u Atriju Narodnog muzeja Zrenjanin, u organizaciji Kancelarije za kulturnu diplomaciju, uz suradnju Narodnog muzeja Zrenjanin, čime je treću godinu zaredom nastavljena zajednička realizacija ove manifestacije. Na festivalu su hrvatsku zajednicu predstavljale Marija Rukavina Prčić i Ana Šujić, sudjelujući u ime Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata. Marija Rukavina Prčić nastupila je i kao predstavnica Galerije Prve kolonije naive u tehnici slame, dok je Ana Šujić predstavljala HKPD *Matija Gubec* iz Tavankuta, a zajedno su publici predstavile tradicijski božićni kolač božićnjak, simbolični prikaz betlehemske štalice s figuricama izrađenima od tijesta.

5.3. Nastupi djelatnika Zavoda na manifestacijama i drugim prigodama

Josip Bako, v. d. ravnatelja Zavoda na konferenciji CeSID-a u Novom Sadu (12. svibnja)

U Novom Sadu je održana prezentacija istraživanja i završna konferencija projekta *Zavodi i kultura – percepcija građana pripadnika nacionalnih manjina*, koji je realizirao Centar za slobodne izbore i demokratiju (CeSID) uz podršku Ministarstva za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog. Među nazočnima na konferenciji bio je i v. d. ravnatelja Zavoda Josip Bako. Projekt je posvećen identifikiranju kulturnih potreba i interesa pripadnika mađarske, rumunjske, rusinske, slovačke i hrvatske zajednice, kao i pružanju prijedloga vezanih uz djelovanje Zavoda za kulturu nacionalnih zajednica. Rezultate istraživanja predstavio je izvršni direktor Centra za slobodne izbore i demokratiju (CeSID) Bojan Klačar.

Vanjska suradnica Zavoda Katarina Čeliković otvorila izložbu slika (19. svibnja)

Izložbu slika HLU *CroArt* nastalih na XII. sazivu Međunarodne umjetničke kolonije *Stipan Šabić* 2024. otvorila je u Galeriji Otvorenog sveučilišta u Subotici vanjska suradnica Zavoda Katarina Čeliković, a o izloženim djelima govorio je povjesničar umjetnosti Branimir Kopilović.

Otvoren 40. saziv Prve kolonije naive u tehnici slame u Tavankutu (4. srpnja)

40. saziv *Prve kolonije naive u tehnici slame* u Tavankutu otvorila je donedavna ravnateljica Zavoda Katarina Čeliković. Zavod je osigurao logističku i organizacijsku potporu manifestaciji unutar *Tavankutskog kulturnog lita 2025*.

Izložba tradicijskog nakita *Igra staklenih perli* (14. studenoga)

Izložbu *Igra staklenih perli* u *Muzeju podunavskih Švaba* u Somboru, u organizaciji Udruženja građana *Urbani Šokci* u suradnji s Centrom za kulturu *Sesvete* otvorila je etnologinja i stručna suradnica u Zavodu Senka Davčik. Izložba je održana u okviru 15. Dana hrvatske kulture u Somboru.

5.4. Posjet djelatnika i potpora Zavoda manifestacijama

Djelatnici Zavoda posjetili Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske (22. travnja)

Državni tajnik Središnjeg državnog ureda za Hrvatske izvan Republike Hrvatske Zvonko Milas primio je zaposlenike Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, na čelu s v. d. ravnatelja Josipom Bakom.

Djelatnici Zavoda posjetili Hrvatsku maticu iseljenika (23. travnja)

Predstavnici Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, na čelu s v. d. ravnatelja Josipom Bakom, bili su u posjetu Hrvatskoj matici iseljenika u Zagrebu gdje ih je dočekaao ravnatelj HMI-ja Mijo Marić, zamjenik ravnatelja dr. sc. Ivan Tepeš, rukovoditeljica Službe za kulturu, obrazovanje, znanost i nakladništvo Ivana Dvorneković te glavna tajnica Marijana Žeželj.

Predstavnici Zavoda u radnom posjetu Srijemskoj biskupiji (13. svibnja)

Josip Bako, v. d. ravnatelja Zavoda boravio je u radnom posjetu Srijemskoj biskupiji u Srijemskoj Mitrovici, gdje ga je primio biskup mons. Fabijan Svalina sa suradnicima. Na sastanku je sudjelovala i Katarina Čeliković, vanjska suradnica i donedavna ravnateljica Zavoda.

Sastanak s biskupom mons. Fabijanom Svalinom (2. rujna)

U Petrovaradinu je održan sastanak s biskupom mons. Fabijanom Svalinom na temu obilježavanja 1100. godišnjice Hrvatskog kraljevstva u Srijemu i istraživanja materijalne kulturne baštine na području Srijema. Na sastanku su sudjelovali v. d. ravnatelja Zavoda Josip Bako i Katarina Čeliković.

Sastanak s Jasnom Melvinger u Petrovaradinu (2. rujna)

U Petrovaradinu je održan sastanak s književnicom Jasnom Melvinger na temu autorskih prava na djela književnice Jasne Melvinger i Petka Vojnić Purčara. Na sastanku su sudjelovali v. d. ravnatelja Zavoda Josip Bako i Katarina Čeliković. Cilj susreta bio je razmjena informacija i definiranje načina zaštite autorskih prava i prava korištenja umjetničkih djela.

Sastanak ravnatelja Zavoda i ravnateljice Muzeja Vojvodine (31. listopada)

Vršitelj dužnosti ravnatelja Zavoda Josip Bako sastao se u Muzeju Vojvodine u Novom Sadu s Čarnom Milinković, v. d. ravnateljice Muzeja kako bi se konkretizirala suradnja ovih dviju ustanova. Sastanku je nazočio i profesor na Akademiji umjetnosti u Novom Sadu, Darko Vuković, redoviti i višegodišnji suradnik Zavoda kao i Muzeja Vojvodine.

Nazočnosti na manifestacijama

Katarina Čeliković, Josip Bako, Branimir Kopilović, Klara Dulić Ševčić, Natalija Stantić, Kristina Mamužić i Senka Davčik su tijekom godine bili na više manifestacija u zemlji i inozemstvu. Bili su prisutni na sljedećim manifestacijama:

Dani biskupa Ivana Antunovića u Subotici: sveta misa za biskupa Ivana Antunovića (12. 1., Katarina Čeliković); polaganje cvijeća na spomenik Ivana Antunovića (13. 1., Katarina Čeliković, Klara Dulić Ševčić); Razgovor u organizaciji KD-a *Ivan Antunović* (16. 1., Katarina Čeliković); Veliko prelo u Subotici (25. 1., Katarina Čeliković, Branimir Kopilović, Senka Davčik); manifestacija *Salaš u Somboru* (30. 1., Senka Davčik); Hrckov maskenbal (13. 2., Senka Davčik); Šokačko prelo u Beregu – gostovanje u ime Zavoda (15. 2., Senka Davčik); Debo četvrtak u DSHV-u (27. 2., Katarina Čeliković, Klara Dulić Ševčić); Književno prelo (28. 2., Katarina Čeliković, Klara Dulić Ševčić); Sveti Josip – Praznik hrvatske zajednice – svečana sveta misa (19. 3., Josip Bako); Smotra recitatora u Subotici – stručni žiri (26. 3., Klara Dulić Ševčić); Predstavljanje programa Gradske knjižnice Pazin u Gradskoj knjižnici Subotica (8. 4., Senka Davčik); Uskršnja izložba u Tavankutu (11. 4., Klara Dulić Ševčić); Uskršnja izložba u Tamburaškoj kući HGU-a – otvorenje (14. 4., Katarina Čeliković); Predstavljanje knjige Ruže Siladev *Djetinjstvo koje ne poznaješ* u Sonti (25. 4., Senka Davčik); *Dalmatinske večeri* u HKC-u *Bunjevačko kolo* (26. 4., Katarina Čeliković); Koncert HGU – Večer sa solistima u Gradskoj kući Subotica (29. 4., Katarina Čeliković); Kviz

Čitanjem do zvijezda u Subotici – stručni žiri (29. 4., Branimir Kopilović); CROATICA – 25. obljetnica u Budimpešti (8. 5., Katarina Čeliković, Josip Bako); Izložba slika Ivana Balaževića u Tavankutu, Galerija Prve kolonije naive (16. 5. Branimir Kopilović) Svečani prijem u povodu Dana državnosti RH u Beogradu (28. 5. Josip Bako), Susret udruga u Zobnatici u organizaciji HNV-a (24. 5., Branimir Kopilović); Otkrivanje spomen-ploče Agi Mamužiću (7. 6., Branimir Kopilović); Predstavljanje monografije HKD-a *Šid* – 15 godina djelovanja (11. 6., Branimir Kopilović); Sastanak s ministrima Đurićem i Grličem-Radmanom u Beogradu (13. 6., Josip Bako); Dan rođenja Ivana Antunovića – Praznik hrvatske zajednice – polaganje vijenaca i dodjela priznanja (17. 6., Josip Bako, Senka Davčik); Priskakanje vatre u Đurđinu (21. 6., Josip Bako); Otvorenje XL. saziva Prve kolonije naive u tehničarima u Tavankutu (4. 7., Katarina Čeliković); Predstavljanje knjige B. Durancija u Gradskom muzeju Subotica (9. 7., Branimir Kopilović); Takmičenje risara u Đurđinu (12. 7., Josip Bako); Risarsko veče i završna priredba seminara bunjevačkog stvaralaštva u Tavankutu (12. 7., Josip Bako); Dužijanica u Tavankutu (13. 7., Kristina Mamužić); Dužijanica u Lemešu (13. 7., Senka Davčik); Natjecanje u pucanju bičevima u Đurđinu (19. 7., Josip Bako); Dužijanica u Somboru (20. 7., Josip Bako, Senka Davčik); Dužijanica u Đurđinu – misa (3. 8., Josip Bako, Klara Dulić Ševčić); Dužijanica u Mirgešu (3. 8., Kristina Mamužić); Sastanak s ministrom Demom Berišom u Matici (6. 8., Josip Bako); Književna večer uoči Dužijance (7. 8., Klara Dulić Ševčić, Josip Bako, Senka Davčik); Središnja Dužijanica u Subotici (10. 8., Josip Bako); Likovna kolonija *Colorit* Sombor (27. 9. Branimir Kopilović); Umjetnička Likovna kolonija *Panon* – logistička potpora i nazočnost (4. – 5. 10., Branimir Kopilović); Manifestacija *Šokci i baština* u Monoštoru (11. 10., Josip Bako); Dan rođenja Josipa bana Jelačića – Dan zajednice u Petrovaradinu (16. 10., Josip Bako); Dan FFZG-a u Zagrebu (17. 10., Josip Bako); Susret elektora i obljetnica progona Hrvata iz Vojvodine u Pleternici (18. 10., Josip Bako); Program *Umjetnost modernizma u Bačkoj* u Muzeju u Subotici (20. 10., Josip Bako, Branimir Kopilović); Pokrajinska smotra recitatora u Subotici (8. 11., Katarina Čeliković); Prijem Gorana Karana u Matici i koncert u Sinagogi (13. 11., Josip Bako); Manifestacija *Bunjevci bez granica* u HKC-u *Bunjevačko kolo* (14. 11., Natalija Stantić); Etno modna revija u Beregu (15. 11., Senka Davčik); Godišnji koncert HKPD-a *Matija Gubec* u Rumi (15. 11., Josip Bako); Svečana akademija povodom Priključenja Vojvodine Srbiji u Novom Sadu (25. 11., Josip Bako); Dani hrvatske kulture u Somboru (28. 11., Natalija Stantić, Kristina Mamužić); *Festival bunjevačkih pisama* HGU-a – 25. obljetnica (3. 12., Josip Bako); Obilježavanje 5. obljetnice Fondacije AGM-a u Beogradu (3. 12., Josip Bako); 29. tradicionalna Izložba božićnjaka u Subotici (5. 12., Senka Davčik); Blagoslov novosagrađene sjenice na Risarskom salašu u Đurđinu (6. 12., Josip Bako); Godišnji koncert HKUD-a *Vladimir Nazor* u Somboru (7. 12., Josip Bako); Božićni koncert HKPD-a *Matija Gubec* u Tavankutu (13. 12., Natalija Stantić); Godišnja izložba HLU Croart (15. 12. Josip Bako i Branimir Kopilović); Dan I. saziva Hrvatskoga nacionalnog vijeća – Praznik hrvatske zajednice – svečana akademija (15. 12., Josip Bako, Branimir Kopilović, Natalija Stantić, Senka Davčik); 20. obljetnica Zavoda za kulturu vojvođanskih Mađara (16. 12., Josip Bako); Predstavljanje knjige Stipana Bašića Škarabe *Bunjevačka grana stihom izatkana* (18. 12., Natalija Stantić); Božićni prijem u Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Beogradu (18. 12., Josip Bako); Božić u Matici (19. 12., svi djelatnici Zavoda); Božićni koncert zbora *Odjek* u Zemunu (21. 12., Branimir Kopilović); Program *Idemo li večeras u kazalište?* u Art-kinu *Lifka* (23. 12., Branimir Kopilović).

Logistička i/ili materijalno-financijska pomoć udrugama i manifestacijama

Materijalna pomoć manifestacija: kviz Gradske knjižnice Subotica „Čitam i skitam“ (ožujak)
Zavod je pomogao rimokatoličkoj Župi u Kukujevcima za organiziranje 150. obljetnice rođenja Živka Bertića. (veljača)

Zavod je pomogao HKPD-u „Stanislav Preprek“ iz Novog Sada za radove na obnovi nadgornog spomenika Stanislava Prepreka na Novomajurskom groblju u Petrovaradinu. (travanj)

Zavod je dao potporu HKU „Antun Sorgg“, sa sjedištem u Vajskoj za pokriće dijela troškova organiziranja kulturnog programa u okviru manifestacije „Zavjetno zavičajni dan“. (lipanj)

Zavod je pomogao HKUPD-u „Matoš“, sa sjedištem u Plavni u pokriću dijela troškova manifestacije „8. Dani A. G. Matoša“ – program u Plavni. (lipanj)

Zavod je dao potporu HKC-u „Bunjevačko kolo“ za dio troškova organiziranja manifestacije 8. Međunarodni festival tradicijskog pjevanja. (srpanj)

Zavod je pomogao HKPD-u „Matija Gubec“ sa sjedištem u Donjem Tavankutu u pokriću dijela troškova manifestacije „XIV. Seminar bunjevačkog stvaralaštva“. (srpanj)

Zavod je logistički pomogao likovnu koloniju *Stipan Šabić* udruge „Croart“ (kolovoz)

Zavod je financijski i logistički pomogao UBH-u „Dužijanca“, u organiziranju izložbe *S Božjom pomoći* na temu *Primijenjena umjetnost Ivana Balaževića* i pratećeg kataloga.

Zavod je financijski i logistički pomogao organiziranje koncerta skladbi Đure Arnolda pod ravnanjem Pasko Csabe, temeljem sporazuma s mađarskom udrugom kulture „Gaál Ferenc“. (rujan)

Zavod je dao financijsku potporu HKUPD-u „Tomislav“ iz Golubinaca za organiziranje programa povodom 1100. obljetnice hrvatskog kraljevstva za područje Srijema u Golubincima. (rujan).

Zavod je pomogao u planiranju, pripremama i organizaciji 24. Dana Balinta Vujkova – dana hrvatske knjige i riječi (listopad).

Zavod je dao financijski doprinos Hrvatskom nacionalnom vijeću za program sufinanciranja rada hrvatskih udruga u Republici Srbiji. (studenj)

5.5. Posjeti Zavodu

Posjet dekanice FOOZOS-a Zavodu (17. siječnja)

Dekanica Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti u Osijeku i predsjednica Organizacijskog odbora Znanstvenoga skupa *Slavonski dijalekt* i manifestacije *Šokačka rič* prof. dr. sc. Emina Berbić Kolar posjetila je Zavod kako bi razgovarala o nastavku suradnje. U razgovoru s ravnateljicom Zavoda Katarinom Čeliković i djelatnicima Zavoda bilo riječi o suradnji vezanoj uz organizaciju manifestacije *Šokačka rič*.

Predstavnici Gradske knjižnice Pazin posjetili Zavod (8. travnja)

Ravnateljica Gradske knjižnice Pazin Majda Milevoj Klapčić i knjižničar Zoran Damjanović skupa s Bernadicom Ivanković iz subotičke Gradske knjižnice posjetili su Zavod, gdje ih je ugostio v. d. ravnatelj Zavoda Josip Bako sa suradnicama Klarom Dulić Ševčić, Senkom Davčik i Katarinom Čeliković. Ravnateljica pazinske knjižnice predstavila je program mobilnosti koji ih je doveo do Subotice, kao i sam rad te projekte knjižnice koji su u tijeku.

Posjet Udruge žena Gačanka iz Otočca (27. svibnja)

Udruga žena Gačanka iz Otočca iz R. Hrvatske boravila je u Tavankutu od 26. do 28. svibnja te su tom prigodom posjetili i Zavod. Ravnatelj Josip Bako je kratko predstavio rad Zavoda, a razgovarano je i o mogućnostima suradnje ličkih i bačkih Bunjevacu.

Posjet Nacionalnog savjeta albanske nacionalne manjine u R. Srbiji Zavodu (30. svibnja)

U posjetu Zavodu boravila je delegacija Nacionalnog savjeta albanske nacionalne manjine u R. Srbiji na čelu s predsjednikom Enkelom Rexhepijem. U delegaciji su se nalazili i Driton Bilalli, tajnik, Alban Alili, savjetnik predsjednika savjeta te Ismail Pajaziti, zamjenik predsjednika Izvršnog odbora.

Održan radni sastanak Zavoda i Katoličkog društva Ivan Antunović (30. svibnja)

U prostorijama Zavoda održan je radni sastanak predsjednika Katoličkog društva *Ivan Antunović*, velečasnog Josipa Štefkovića i v. d. ravnatelja Zavoda Josipa Bako, kojem su nazočile i suradnice Zavoda Klara Dulić Ševčić i Senka Davčik. Tijekom sastanka razgovaralo se o dosadašnjoj višegodišnjoj suradnji dviju ustanova te su razmotrene mogućnosti njezina daljnjeg razvoja, osobito u područjima nakladništva, digitalizacije, zajedničkih kulturnih manifestacija i drugih oblika očuvanja i promicanja hrvatske kulturne baštine u Vojvodini.

Delegacija Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske posjetila Zavod (18. lipnja)

Delegacija Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske boravila je u radnom posjetu Zavodu. Delegaciju je predvodila Dubravka Severinski, načelnica Sektora za hrvatsku nacionalnu manjinu pri Središnjem državnom uredu za Hrvate izvan Republike Hrvatske. Sastanku su nazočili i Marija Mesnjak, voditeljica Službe za projekte i programe hrvatske nacionalne manjine sa suradnikom Markom Vujićem. Josip Bako, v. d. ravnatelj Zavoda predstavio je rad Zavoda, njegove programe i projekte koji su provedeni s potporom Središnjeg državnog ureda u prethodnom razdoblju.

Akademski pjevački zbor iz Osijeka posjetio Zavod (17. studenoga)

Akademski pjevački zbor iz Osijeka, na čelu s umjetničkom voditeljicom Antoanetom Radočaj-Jerković, posjetio je Zavod. Bilo je riječi o mogućnostima buduće suradnje s Akademijom za umjetnost i kulturu iz Osijeka, a voditeljica zbora ujedno je pozvala ravnatelja Zavoda na uzvratni posjet u prosincu. Povod posjetu bio je nastup Akademskog pjevačkog zbora u Subotičkoj sinagogi, u okviru Javnog doktorskog koncerta mag. art. Csabe Paskó, posvećenog skladatelju Đuri Arnoldu.

Redateljica Branka Bešević Gajić i redatelj Branko Ištvančić posjetili Zavod (20. studenoga)

Redateljica Branka Bešević Gajić i redatelj Branko Ištvančić, dugogodišnji suradnik Zavoda, posjetili su Zavod. V. d. ravnatelja Zavoda Josip Bako upoznao je redateljicu Bešević Gajić s radom i programima Zavoda. Povod posjetu bio je i projekt *Ciklus hrvatskog filma u Vojvodini 2025.* u okviru kojega je u srpnju prikazan film *Lauš* redateljice Branke Bešević Gajić.

Posjet zamjenika veleposlanika Republike Hrvatske Zavodu (15. prosinca)

Ivan Zeko-Pivač, zamjenik veleposlanika Republike Hrvatske u Republici Srbiji, posjetio je Zavod gdje ga je dočekao v. d. ravnatelja Zavoda Josip Bako sa svojim suradnicima. Tijekom susreta Josip Bako je predstavio rad Zavoda i njegove ključne programske aktivnosti, koje se u značajnoj mjeri odvijaju i uz redovitu potporu Republike Hrvatske. Zamjenik veleposlanika Zeko-Pivač istaknuo je zadovoljstvo dosadašnjim radom Zavoda, naglasivši kako redovito prati njegove aktivnosti te se raduje nastavku suradnje.

Posjet ministra Vlade RH Marina Piletića Zavodu (16. prosinca)

Ministar rada, mirovinskoga sustava i socijalne politike u Vladi Republike Hrvatske Marin Piletić tijekom svoga boravka u Subotici posjetio je Zavod i ukratko se upoznao s radom ustanove.

5.6. Potpore inicijativama

Prijedlog za pjesničku antologiju *Zvijezdama odane* (siječanj)

Stručna suradnica Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata Klara Dulić Ševčić sastavila je prijedlog za pjesničku antologiju *Zvijezdama odane* autora Ante Zirduma u kojem je predložila subotičke pjesnikinje Nevenu Mlinko i s. Blaženku Rudić. Cilj nominacije bio je istaknuti književni doprinos i promociju hrvatske ženske poezije u Vojvodini.

6. Rad na profiliranju i osnaživanju ljudskih resursa

Osnaživanje ljudskih resursa tijekom 2025. godine odvijalo se u vidu organizacije seminara za suradnike u različitim područjima djelovanja u kulturi, sudjelovanja u seminarima i obukama, radu s recitatorima, savjeta, logističke potpore udrugama kulture kako u vidu izrade medijskih sadržaja, plakata i/li pozivnica tako i u sadržaju različitih programa. Djelatnici Zavoda sudjelovali su na seminarima i studijskim posjetima i time usavršavali svoja znanja i vještine.

Radni susret s hrvatskim udrugama (13. rujna)

Radni susret – seminar za predstavnike hrvatskih udruga i zainteresirane članove hrvatske zajednice na temu *Udruge u digitalnom okruženju* održan je na Paliću u kongresnoj dvorani *Vermeš*. Organizatori seminara bili su Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata u suradnji s Hrvatskim nacionalnim vijećem, a predavač je bio Filip Čeliković.

Sudionici su kroz predavanja i praktične radionice učili o korištenju digitalnih alata, društvenih mreža, programa *Canva* za izradu plakata te servisa umjetne inteligencije ChatGPT, kako bi unaprijedili promociju i rad svojih udruga. Cilj seminara bio je osnažiti znanja sudionika, potaknuti primjenu suvremenih digitalnih tehnologija u radu udruga i jačanju kulturnog identiteta hrvatske zajednice u Vojvodini.

Zavod uputio polaznicu na 53. seminar za strane slaviste Zagrebačke slavističke škole (18. – 30. kolovoza)

Po preporuci i uz logističku potporu Zavoda, studentica Mirjana Milodanović iz Đurđina sudjelovala je na 53. hrvatskom seminaru za strane slaviste Zagrebačke slavističke škole u Dubrovniku. Seminar je okupio 60 studenata, profesora i stručnjaka iz 20 država, a organizirali su ga Zagrebačka slavistička škola u okviru Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, uz pokroviteljstvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, sveučilišnih i državnih institucija te Grada Dubrovnika, s ciljem promicanja proučavanja hrvatskog jezika, književnosti i kulture.

Studijski posjet Baranji u okviru prekogranične suradnje (29. kolovoza)

Kao dio zajedničke aktivnosti projekta prekogranične suradnje *Očuvanje kulturne baštine kroz razvoj kulturnog turizma* koji realiziraju Fondacija *CroFond* i Turistička zajednica Osječko-baranjske županije organiziran je studijski posjet Baranji, a u cilju pripreme za realiziranje projekta budućeg Interpretacijskog centra u Hrvatskom domu – Matici. U studijskom posjetu Baranji bio je Branimir Kopilović, stručni suradnik u Zavodu. Posjet Baranji obuhvatio je obilazak i upoznavanje primjera dobre prakse u očuvanju, prezentaciji i interpretaciji kulturnog naslijeđa – *Šokačke kuće* u Topolju, Etnološki centar baranjske baštine u Belom Manastiru, Baranjske kuće i Ulice zaboravljenog vremena i novi Interpretacijski centar u Karancu.

Konferencija o etno-kućama slovačke nacionalne manjine u Silbašu (31. listopada)

Djelatnica Zavoda Senka Davčik bila je na Konferenciji o etno-kućama slovačke nacionalne manjine u Silbašu te tako stekla nove spoznaje koje mogu poslužiti i hrvatskoj manjini u Vojvodini budući da je do sada otvoreno nekoliko sličnih etno-kuća.

Stručni program o očuvanju nematerijalne kulturne baštine (15. prosinca)

U okviru praćenja suvremenih pristupa zaštiti nematerijalne kulturne baštine, u Muzeju Vojvodine u Novom Sadu održan je stručni program s posebnim naglaskom na glazbeno naslijeđe. Program je realiziran u okviru projekta čiji je nositelj Muzej Vojvodine, uz potporu Ministarstva kulture Republike Srbije. Središnji dio programa činilo je predavanje *Očuvanje nematerijalnog kulturnog nasleđa u Srbiji: primeri očuvanja muzičkog nasleđa*, koje je održala dr. sc. Danka Lajić Mihajlović, etnomuzikologinja i znanstvena savjetnica u Muzikološkom institutu SANU. Na poziv regionalne koordinatorice za nematerijalno kulturno naslijeđe Republike Srbije, dr. Tatjane Bugarski, programu je u ime Zavoda nazočila Senka Davčik, etnologinja i stručna suradnica Zavoda.

Zavod podržao Seminar bunjevačkog stvaralaštva

U Tavankutu je u srpnju održan XIV. Seminar bunjevačkog stvaralaštva., jedini višednevni seminar koji organizira jedna hrvatska udruga kulture, u ovom slučaju mjesni HKPD *Matija Gubec*. Zavod je, prepoznajući vrijednost i kvalitetu ovoga seminara, kao i prethodnih godina, pružio materijalnu, logističku i financijsku potporu. Za vrijeme seminara Zavod je realizirao i jedan program za polaznike, predstavljanje knjige *Bunjevačke kraljice – Duhovski običaj bunjevačkih Hrvata*.

v. d. ravnatelja Zavoda za kulturu
vojvođanskih Hrvata

Josip Bako